

KONJUNKTUR TENDENSENE

NOVEMBER 1980

STATISTISK SENTRALBYRÅ Dronningensgate 16. Postboks 8131 Dep.Oslo1. Tlf.(02)4138 20

INNHOOLD

Konjunkturtendensene i utlandet

- Sammenfatning
- Storbritannia
- Vest-Tyskland
- Frankrike
- Italia
- Sverige
- Danmark
- Finland
- Sambandsstatene
- Japan
- Tabellvedlegg
- Diagramvedlegg

Konjunkturtendensene i Norge

- Sammenfatning
- Industriproduksjon
- Arbeidsmarked
- Ordreutvikling
- Konsumeterspørse
- Prisutvikling
- Utenriksøkonomi
- Tabellvedlegg
- Diagramvedlegg

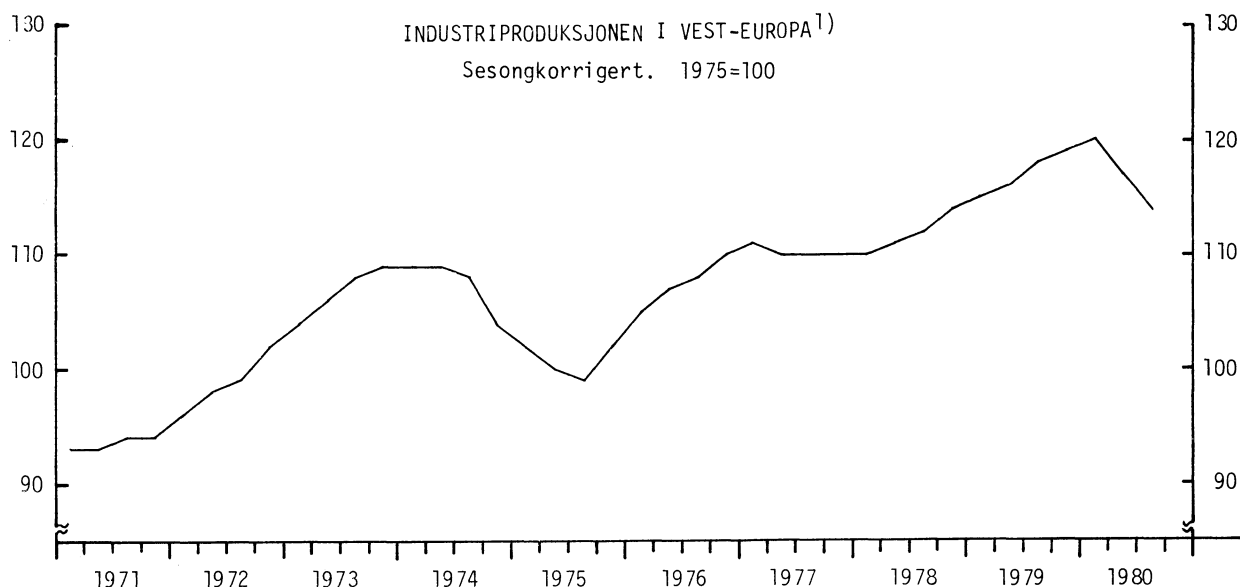
KONJUNKURTENDENSENE I NOVEMBER

I V e s t - E u r o p a vedvarer nedgangen i samlet produksjon og etterspørsel. Etter EF-kommisjonens siste årsoversikt, offentliggjort tidlig i november, vil volumet av bruttonasjonalproduktet for EF-området under ett gå ned med om lag 2 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra 1. til 2. halvår 1980. Blant etterspørselskomponentene viser bruttoinvesteringene i fast realkapital forholdsvis sterk svikt, mens offentlig og privat konsumetterspørsel endrer seg lite. Lagerutviklingen virker derimot ekspansivt. Blant de fire største landene i Vest-Europa er konjunkturtilbakeslaget fortsatt sterkest i Storbritannia. Men også i Vest-Tyskland og Italia er nedgangen i samlet produksjon og etterspørsel kraftig. I disse tre landene er det investeringsetterspørselen som viser kraftigst svikt, men også volumet av det private konsumet er i nedgang. I Frankrike gir innenlandsetterspørselen vektimpulser, og samlet produksjon er i svak oppgang. - Prisstigningen er fortsatt kraftig i de fleste land, men stigningstakten er gjennomgående avtakende. I august var det veide gjennomsnittet av konsumprisene for EF-landene 13,5 prosent høyere enn i samme måned året før. - Arbeidsløsheten er høy, og i Vest-Tyskland og Storbritannia er den fortsatt i kraftig oppgang. EF-kommisjonen venter i sin siste årsoversikt at arbeidsløshetsprosenten for hele EF-området vil øke fra 6,3 i 2. halvår 1980 til 6,6 i 1. halvår 1981.

For de n o r d i s k e l a n d er det i denne utgaven av konjunkturtendensene tatt inn en økonomisk oversikt for Danmark og Finland i tillegg til den vanlige oversikten for Sverige. Felles for disse landene er store - og for Sverige og Finland tiltakende-underskott på driftsregnskapet overfor utlandet. I Finland fortsetter den betydelige oppgangen i samlet produksjon og etterspørsel, men veksttakten er avtakende. I Danmark blir nedgangen i samlet produksjon og etterspørsel etter hvert noe mindre markert. I Sverige endrer industriproduksjonen seg lite trass i tiltakende innenlandsetterspørsel, i første rekke offentlig konsum og investeringer.

I S a m b a n d s s t a t e n e viser en rekke konjunkturindikatorer tegn til at en konjunkturbunn er passert. Bl.a. viste den private konsumetterspørselen og boligetterspørselen oppgang gjennom 3. kvartal etter kraftig svikt i 1. halvår. Men industriproduksjonen er fortsatt i nedgang, og tallet på arbeidsløse er høyt og endrer seg lite. Det er uvisst om det høye rentenivået og den fortsatt sterke prisstigningen vil dempe etterspørselen så kraftig at en eventuell oppgang blir stoppet i en tidlig fase.

I J a p a n blir veksttakten i utenlandsetterspørselen stadig svakere, men investeringsetterspørselen er trolig i ferd med å ta seg opp. Samlet produksjon er fortsatt i oppgang, men industriproduksjonen avtar svakt. Prisstigningen er lav og avtakende.

1) Tallene for 2. og 3. kvartal 1980 bygger bare på oppgaver for de fire største landene.

S t o r b r i t a n n i a har fortsatt uvanlig sterk konjunkturedgang. Investeringssetter-spørsele viser svikt, og også offentlig og privat konsum er avtakende. Men utenlandsetterspørsele endrer seg trolig lite. Industriproduksjonen er fremdeles i sterk nedgang, og arbeidsløsheten tiltar kraftig. Prisstigningen er fortsatt høy, men stigningstakten avtakende.

Samleindeksen for de indikatorene som vanligvis ligger først i konjunkturbølgen har gjennomgående vist oppgang de siste 11 månedene, men oppgangen har vært moderat. Ved konjunkturbunnene i 1960- og 1970 årene viste indeksen for disse indikatorene normalt et forsprang på 11-15 måneder i forhold til "mellomstroppen" av konjunkturindikatorer. Men ved konjunkturbunnen i 1972 var samleindeksen for de ledende indikatorene i oppgang hele 23 måneder før indeksen for de sammenfallende indikatorene startet oppgangen. Den svært stramme økonomiske politikken og usikkerheten om oljeprisutviklingen gjør det denne gang uvanlig vanskelig å vurdere framtidsutsiktene.

Industriproduksjonen passerte en konjunkturtopp rundt halvårsskiftet 1979 og har siden stort sett vært i sterk nedgang. Fra 2. til 3. kvartal i år falt den sesongkorrigerte industriproduksjonsindeksen med hele 3,9 prosent. Både produksjonen av halvfabrikat og investeringsvarer er i kraftig nedgang etter sesongkorrigerte oppgaver for industriproduksjonen etter anvendelse fram til august å dømme. For konsumvareproduksjonen viser nedgangstakten tegn til å avta.

Tallet på arbeidsløse endret seg lite gjennom 1979. Men rundt siste årsskifte tok arbeidsløsheten til å stige og har siden fram til oktober vært i kraftig oppgang. Tallet på arbeidsløse er nå svært høyt, i oktober 2,1 millioner, eller hele 700 000 flere enn ett år tidligere. Arbeidsløshetsprosenten var 7,8 i oktober i år.

Volumet av nye ordrer fra innenlandske kunder til verkstedindustrien endret seg gjennomgående lite i 1979, men har vært i nedgang siden siste årsskifte. Fra 1. til 2. kvartal gikk ordretilgangen fra innenlandske kunder til verkstedindustrien (målt i faste priser) ned med 3,2 prosent. I sin juli-rapport regnet OECD med en volumnedgang i bruttoinvesteringene i fast realkapital på 6½ prosent fra 1. til 2. halvår i 1980.

Detaljomsætningsvolumet har vært i nedgang siden siste årsskifte. Fra 2. til 3. kvartal gikk det ned med 1,4 prosent (sesongkorrigert). Volumet av det samlede private konsumet er nå trolig bare svakt avtakende; fra 2. til 3. kvartal gikk det bare ned med 0,8 prosent (målt i faste priser og sesongkorrigert).

Prisstigningen er fortsatt sterk, men stigningstakten er avtakende. I september var konsumprisindeksen 15,9 prosent høyere enn i samme måned året før. - Timelønnen i industri var i august 18,8 prosent høyere enn ett år tidligere.

Volumet av vareeksporten var stort sett i oppgang gjennom 1979 og begynnelsen av 1980, men gikk noe ned utover våren. Senere har eksportvolumet endret seg lite. Volumet av vareimporten endret seg lite i siste halvdel av 1979 og var i nedgang de tre første kvartalene av 1980. Bytteforholdet ble forbedret med 2 prosent fra 2. til 3. kvartal og verdien av varehandelen med utlandet har vist stadig mindre underskott hittil i år. Driftsregnskapet overfor utlandet viste et overskott på 3/4 milliarder pund i de ni første månedene av 1980.

I V e s t - T y s k l a n d har samlet produksjon og etterspørsel gått kraftig ned etter at en konjunkturtopp ble passert i 1. kvartal i år. Både innenlandsetterspørsele og utenlandsetterspørsele er nå trolig i nedgang. Industriproduksjonen er i uvanlig sterk nedgang, og arbeidsløsheten øker. Prisstigningen er moderat og avtakende. Etter beregninger offentliggjort i oktober venter de fem største forskningsinstituttene en økning i bruttonasjonalproduktet på 2 prosent fra 1979 til 1980 og ingen endring i samlet produksjon fra 1980 til 1981.

Industriproduksjonen passerte et konjunkturtoppunkt i februar i år og har siden vært i kraftig nedgang. Fra 2. til 3. kvartal var fallet i den sesongkorrigerte industriproduksjonsindeksen hele 5,5 prosent. Delindeksene for produksjon etter anvendelse viser for 2. og 3. kvartal kraftig svikt for råvarer og halvfabrikata og betydelig nedgang for konsumvarer. For investeringsvarer passerte delindeksen et toppunkt i midten av 1. halvår og er nå i nedgang.

Tallet på arbeidsløse passerte et bunnpunkt rundt årsskiftet 1979/80 og har siden vært i kraftig oppgang. I september var det etter sesongkorrigerte oppgaver 930 000 arbeidsløse, om lag 100 000 flere enn da bunnpunktet ble passert. Arbeidsløshetsprosenten var, etter ukorrigerte oppgaver, 3,8 i oktober mot 3,3 i samme måned året før.

Investeringsetterspørselen er nå i moderat nedgang, i første rekke for investering i nye bygninger og anlegg, etter Ifo-instituttets konjunkturindikator for ordrebeholdning i bygge- og anleggssektoren å dømme. Men også investeringsetterspørselen etter maskiner og utstyr er nå trolig avtakende. Volumet av nye ordrer fra innenlandske kunder til investeringsvareindustrien (sesongkorrigert) gikk ned med 2,6 prosent fra mars-mai til juni-august.

Bortsett fra tilfeldige svingninger og sesongvariasjoner har detaljomsetningsvolumet endret seg lite siden sommeren 1979. Utviklingen i detaljomsetningsvolumet tyder på at samlet privat konsum endrer seg lite eller er i svak nedgang.

Prisstigningen er moderat og stigningstakten avtakende. I september var engrosprisene og konsumprisene henholdsvis 5,2 prosent og 5,3 prosent høyere enn i samme måned ett år tidligere.

- Timefortjenesten i industrien var i juni-august 7,4 prosent høyere enn i samme periode året før.

Volumet av vareeksporten var i oppgang gjennom 1979 og 1. kvartal i år. Ukorrigerte oppgaver fram til august viser at det endret seg lite eller tok til å avta utover sommeren. De fem største forskningsinstituttene regnet i sin oktoberrapport med en økning i samlet vare- og tjenesteeksport på 6 prosent fra 1979 til 1980 og ingen endring fra 1980 til 1981. Volumet av vareimporten endret seg lite eller avtok svakt gjennom 1. halvår 1980. Etter sesongkorrigerte verdioppgaver for vareimporten fram til september å dømme er volumet av vareimporten nå i moderat nedgang. For samlet vare- og tjenesteimport regnet instituttene med en volumvekst på 5,5 prosent fra 1979 til 1980 og en nedgang på 0,5 prosent fra 1980 til 1981. Underskottet på driftsregnskapet overfor utlandet vil etter forskningsinstituttene beregninger gå ned fra 25-30 milliarder tyske mark i 1980 til 20 milliarder tyske mark i 1981.

I Frankrike øker samlet produksjon og etterspørsel fortsatt, men veksten er svak. Vekstimpulsene kommer fra innenlandsetterspørselen, i første rekke offentlig konsum- og investeringsetterspørsel. Også den private konsumetterspørselen er i oppgang, men veksttakten er svært moderat. Prisstigningen er kraftig. Tallet på arbeidsløse er høyt og endrer seg trolig lite.

Industriproduksjonen passerte trolig en konjunkturtopp sensommeren 1979 og har siden vært i svak nedgang. Fra mars-mai til juni-august i år gikk den sesongkorrigerte indeksen for industriproduksjonen ned med 1 prosent. Særlig produksjonen av innsatsvarer, men også av investeringsvarer, er i nedgang. Konsumvareproduksjonen endrer seg derimot lite.

Tallet på arbeidsløse var stort sett i oppgang gjennom første halvdel av 1980, men endret seg lite i løpet av 3. kvartal. Etter sesongkorrigerte oppgaver var arbeidsløshetsstallet 1,5 millioner i september, vel 91 000 flere enn i samme måned året før. Arbeidsløshetsprosenten var 6,6 i gjennomsnitt for 3. kvartal.

Veksten i innenlandsetterspørselen har vært avtakende gjennom 1980. I sin julirapport regnet OECD med en vekst i volumet av bruttoinvesteringene i fast realkapital på bare $\frac{1}{2}$ prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra 1. til 2. halvår 1980. Offentlige investeringer tiltar, mens private investeringer trolig endrer seg lite. For volumet av det private konsumet regnet OECD i juli med en vekst på $1\frac{1}{4}$ prosent fra 1. til 2. halvår.

Prisstigningen er fortsatt sterk. I september var konsumprisindeksen 13,6 prosent høyere enn i samme måned året før.

Volumet av vareeksporten passerte trolig en konjunkturtopp i 1. kvartal i år og har siden vært i moderat nedgang. I juni-august var eksportvolumet 1,2 prosent lavere (sesongkorrigert) enn i foregående tremånedersperiode. Volumet av vareimporten var i kraftig vekst gjennom 1979 og inn i 1980. Men de seneste sesongkorrigerte importoppgavene fram til august tyder på at veksttakten i volumet av vareimporten er blitt betydelig avdempet utover sommeren. Eksportprisene tiltar i uendret tempo, mens stigningstakten i importprisene er blitt mer avdempet utover sommeren. Verdien av underskottet på varebalansen endrer seg nå lite. I de tre første kvartalene var det samlede underskottet på varebalansen 46 milliarder francs etter sesongkorrigerte oppgaver.

Forslag til statsbudsjett for 1981 er nå lagt fram. Budsjettforslaget er gjort opp med et underskott på 29,4 milliarder francs mot et underskott på 31 milliarder francs i budsjettet for 1980. De samlede utgifter er anslått til 611 milliarder francs, vel 16 prosent mer enn i budsjettet for foregående år. Det økonomiske opplegg for 1981 tar sikte på å lette skattetrykket og begrense veksten i de offentlige utgifter. Tallet på nye arbeidsplasser i den offentlige sektor skal ned fra 25 000 pr. år til 1 800. Styresmaktene vil også opprette et fond på 6,5 milliarder francs til igangsetting av offentlig byggevirksomhet dersom konjunktorene forverrer seg.

I Italia er samlet produksjon og etterspørsel i nedgang, og arbeidsløsheten er fortsatt høy. Prisstigningen er svært sterk og endrer seg lite. Både varebalansen og betalingsbalansen (medregnet kapitaltransaksjoner) overfor utlandet viser betydelige underskott for de tre første kvartalene av året.

Industriproduksjonen passerte et konjunkturtoppunkt midt i første halvdel av 1980 og har siden vært i nedgang. Den sesongkorrigerte industriproduksjonsindeksen var i 3. kvartal hele 8,4 prosent lavere enn i foregående kvartal.

Etter en utvalgsundersøkelse i begynnelsen av juli var det 1,8 millioner arbeidsløse. Dette svarer til en arbeidsløshetsprosent på hele 8,3, om lag det samme som ett år tidligere.

Volument av den samlede innenlandske etterspørselen var i til dels betydelig oppgang gjennom siste halvdel av fjoråret og i 1. kvartal i år. Men etter de seneste sesongkorrigerte kvartalsvise nasjonalregnskapstall gikk samlet innenlandsk etterspørsel ned fra 1. til 2. kvartal i år. Som nevnt i Konjunkturtendensene for august ventet OECD i sin julirapport en volumnedgang i bruttoinvesteringene i fast realkapital og i det private konsumet på henholdsvis 3 3/4 og 1 1/2 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra 1. til 2. halvår i år. Men offentlig forbruk vil fortsatt øke etter OECD's beregninger.

Prisstigningstakten er svært høy. I september var konsumprisindeksen vel 21 prosent høyere enn i samme måned året før. Også lønningene har steget kraftig. I perioden mai-juli var månedsfortjenesten i industri i gjennomsnitt 30 prosent høyere enn i samme periode året før og 33 prosent (sesongkorrigert årlig rate) høyere enn i foregående tremånedersperiode.

Volument av vareeksporten var i oppgang gjennom hele 1979, men har fram til september i år gjennomgående endret seg lite. Volument av vareimporten har økt moderat gjennom de tre første kvartalene av året.

Underskottet på varebalansen var 13 610 milliarder lire i perioden januar-september, mot 1 570 milliarder lire i samme periode året før. Etter opplysninger fra den italienske sentralbanken var det samlede underskottet på betalingsbalansen (medregnet kapitaltransaksjoner) i de tre første kvartalene i år 4 419 milliarder lire, mot et overskott for hele 1979 på 1 824 milliarder lire.

I Sverige gir innenlandsetterspørselen fortsatt vekstimpulser - særlig gjelder dette investeringer og offentlig konsum. Men industriproduksjonen endrer seg lite. Underskottet på driftsregnskapet overfor utlandet og på det samlede offentlige regnskapet er svært høyt. Dette gjør det vanskelig å drive en ekspansiv motkonjunkturpolitikk bl.a. fordi denne etter erfaringene lett fører til økte driftsunderskott overfor utlandet.

Volument av bruttonasjonalproduktet er beregnet å øke med 2,7 prosent fra 1979 til 1980 etter de seneste offisielle anslagene, offentliggjort i oktober. Ekonomidepartementet venter en vekst i samlet produksjon på 1,5 prosent fra 1980 til 1981.

Industriproduksjonen var i jamn og sterk vekst gjennom siste halvdel av 1978 og 1979. Men kurven for den sesongkorrigerte indeksen for industriproduksjonen flatet ut rundt årsskiftet og har siden fram til august endret seg lite når en ser bort fra tilfeldige utslag, bl.a. som følge av storstreiken i mai.

Tallet på arbeidsløse var i svært moderat nedgang gjennom 1979 og i 1. halvår 1980. De seneste ukorrigerte oppgaver fram til oktober tyder på at arbeidsløsheten nå endrer seg lite eller har begynt å tilta svakt. I oktober i år var tallet på arbeidsløse 92 000, svarende til vel 2 prosent av arbeidsstokken.

Volumet av de samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital vil etter Ekonomidepartementets seneste anslag og prognoser øke med 4 prosent fra 1979 til 1980 og med 2,3 prosent fra 1980 til 1981. Sterkest investeringsvekst ventes for industrien (henholdsvis 16 prosent og 7 prosent), mens Ekonomidepartementet regner med en volumnedgang i boliginvesteringene begge år (henholdsvis 4,0 prosent og 1,8 prosent). Etter verdiindeksen for nye ordrer til verkstedindustrien å dømme er investeringsetter-spørselen etter maskiner og utstyr m.v. nå i nedgang. Fra 3. kvartal i fjor til 3. kvartal i år gikk den ukorrigerte verdiindeksen ned med 13,1 prosent.

De private realdisponible inntektene er i Konjunkturinstitutets høstrapport beregnet å øke med 2 prosent fra 1979 til 1980. Veksten skyldes i første rekke økt sysselsetting og høyere pensjonsutbetalinger. Reallønn pr. arbeidstaker har ikke gått vesentlig opp.

Konsumetterspørselen er trolig fortsatt i svak oppgang. Ekonomidepartementet regner i sine seneste prognoser med en økning i volumet av det private konsumet på 1 prosent fra 1979 til 1980 og ingen endring fra 1980 til 1981.

Underskottet på de samlede offentlige regnskaper øker og er beregnet til 12,5 milliarder og 18 milliarder svenske kroner i henholdsvis 1979 og 1980 (20 milliarder kroner i 1981). Kommunenes utgiftsøkning - som i de siste år har vært på 9 prosent pr. år mot planlagt 6 prosent - har i vesentlig grad bidratt til økningen i underskottet. De offentlige utgiftene har virket og virker ekspansivt både direkte gjennom offentlig konsum og investeringer og indirekte gjennom private realdisponible inntekter bl.a. som følge av høyere pensjonsutbetalinger. Volumet av offentlig konsum og offentlige investeringer ventes å øke med 4,1 prosent fra 1979 til 1980.

Konsumprisene steg kraftig rundt årsskiftet 1979/80, men stigningstakten ble markert avdempet utover våren og sommeren. Fra august til september gjorde konsumprisindeksen et hopp oppover, vesentlig som følge av høyere merverdiavgiftsats og høyere avgiftssatser for enkelte forbruksvarer. Ekonomidepartementet har beregnet at skattesatsøkningen vil heve konsumprisindeksen med om lag 2,5 prosent på kort sikt. I oktober var konsumprisene 15,5 prosent høyere enn i samme måned ett år tidligere.

Volumet av vareeksporten og vareimporten økte kraftig og jamnt i 1979 og inn i 1980. Men gjennom 1980 har veksttakten avtatt kraftig både for eksporten og importen. Volumet av vareeksporten og vareimporten endrer seg nå trolig lite, eller er svakt avtakende. Underskottet på driftsregnskapet er i de seneste offisielle anslag beregnet til 21,5 milliarder svenske kroner i 1980 og 23,2 milliarder svenske kroner i 1981. Underskottet på varebalansen er anslått til 12,1 milliarder kroner i 1980, og 10,8 milliarder kroner i 1981.

I første halvdel av oktober ble det lagt fram en rekke forslag til tiltak for å redusere de offentlige underskottene, den såkalte Besparingsproposisjonen. Proposisjonen er rettet mot innsparinger på 1981/82 budsjettet. Samlet innsparing er beregnet til 6 milliarder kroner, av dette 3½ milliarder kroner i 1981. Halvannen milliarder svenske kroner av innsparingen er beregnet å falle på husholdningenes disponible inntekter i 1981. I proposisjonen blir det bl.a. foreslått innsparinger ved å benytte en ny prisindeks som ikke vil gi kompensasjon for ytterligere stigning i energipriser og avgifter. Det foreslås også nedskjæring av matvaresubsidier, boligbidrag og rentesubsidier på boliger. Den økonomiske politikken for 1981 vil ellers trolig ta sikte på å bedre situasjonen for eksportindustrien, bl.a. ved å gjennomføre skattefradragrett for investeringer, som ble suspendert i 1980. En del av de sperrete fortjenestene fra 1980 vil bli frigitt mot slutten av 1981 og skattlegging av aksjeutbytte på mottakerens hånd blir foreslått sløffet. Skattelette for prisvinst på realkapital er foreslått innført.

I D a n m a r k er nedgangstakten i samlet produksjon og etterspørsel trolig blitt mer avdempet utover sensommeren og høsten. Den offentlige etterspørsel viser vekst, mens det private konsumet og i mindre grad utenlandsetterspørselen er i nedgang. Private investeringer, særlig i boliger, viser kraftig svikt.

Industriproduksjonen er avtakende og arbeidsløsheten i oppgang. Det sesongkorrigerte tallet på arbeidsløse er nå tett oppunder 200 000, svarende om lag 6 prosent av arbeidsstyrken.

Det økonomiske sekretariat regner i sin konjunkturoversikt fra oktober med en nedgang i bruttonasjonalproduktet på 4 prosent gjennom 1980. Nedgangen skyldes svikt i den private innenlandsetter-spørselen som følge av den harde økonomiske tilstrammingspolitikken. Flere avgifter ble lagt på i 1979, fra begynnelsen av 1980 ble de direkte skattene satt opp og i midten av året ble merverdiavgiften økt

til 22 prosent. Veksten i de kommunale utgiftene er nå redusert til 2 prosent (fra 1979 til 1980). De kommunale konsumutgiftene økte 4½ prosent mens investeringsutgiftene gikk ned.

I inneværende avtaleperiode er lønningene regulert etter en prisindeks der energipriser og avgifter ikke inngår. Dermed skyves en del av forverringen av bytteforholdet overfor utlandet over på konsumentene. Den private realdisponible inntekten gikk ned med 10 prosent fra 1. kvartal 1979 til 2. kvartal 1980. Det private konsumet holdt seg likevel godt oppe fram til våren 1980, men har siden reagert på fallet i de realdisponible inntektene.

Boliginvesteringene er i nedgang, og også private investeringer i industri viser svikt, bl.a. som følge av skjerpet bedriftsbeskatning fra og med desember 1979 og høyt rentenivå.

De seneste tall for utenriksregnskapet viser omslag nedover i driftsunderskottet. Etter sesongkorrigererte oppgaver sank underskottet omregnet til årstall fra 21 milliarder danske kroner i 1. halvår til 10 milliarder i 3. kvartal. Samlet nettogjeld til utlandet vil trolig passere 100 milliarder danske kroner engang i første kvartal 1981. Gjelden fordeler seg likt på den offentlige og private sektor. To tredjedeler av veksten i utenlandsgjelden dekkes av offentlige lånopptak ute.

For 1981 venter Det økonomiske sekretariat moderat stigning i de private realdisponible inntektene. Også det private konsumet vil trolig tilta svakt. Men som følge av nedgangen gjennom 1980 vil det private konsumet under ett være uendret fra 1980 til 1981. Eksporten ventes å tilta gjennom 1981 og investeringene (både i boliger og bedrifter) antas i noen grad å bli trukket med i det generelle oppsvinget. Lønnsøkningen blir trolig sterkere enn gjennom 1980, da lønningene økte med 8 prosent. Tre dyrtidstillegg i 1981 vil alene heve lønnen gjennom 1981 med 5 prosent. Det er uvisst hva lønnsoppjøret i 1981 kan gi i avtaletillegg, men lønnsglidningen antas å bli rundt 5 prosent - som i 1980.

Av hensyn til betalingsbalansen kan det trolig ventes skattetiltak for å redusere de private realdisponible inntektene i de kommende år. En kan også vente økonomisk-politiske tiltak som vil ta sikte på å styrke konkurranseevnen overfor utlandet, bl.a. lemping i eiendoms- og formuesskatt, større åpningsavskrivninger på bygninger og energipolitiske tiltak.

I F i n l a n d er det fortsatt betydelig oppgang i samlet produksjon, men veksttakten er avtakende. Veksten i volumet av bruttonasjonalproduktet er beregnet til om lag 5 prosent fra 1979 til 1980. Både utenlandsetterspørselen og innenlandsetterspørselen gir vekstimpulser.

Pristigningen i 1980 vil bli noe kraftigere enn tidligere beregnet bl.a. som følge av avgiftsforhøyelser f.o.m. november. En venter nå en prisøkning på 13-14 prosent fra 1979 til 1980.

Tallet på arbeidsløse har vært i nedgang de to siste årene. I oktober var tallet på registrerte arbeidsløse 96 800. Arbeidsløshetsprosenten er beregnet til 4,3 i gjennomsnitt for 1980.

Regjeringen fører en stram økonomisk politikk. Dette gjelder i første rekke penge- og kredittpolitikken, men også finanspolitikken. Deposisjonsordningen - som innebærer at en del av inntektsoverskottet i bedrifter må settes inn på konti i sentralbanken - vil innen neste høst ha trukket inn 1,5 milliarder mark av overskottet i næringslivet. Beløpet tilsvarer 1½ prosent av bruttonasjonalproduktet. Regjeringen har i høst også innført en skatt på "ikke-produktive" bygninger (om lag 10 prosent av samlet nybygging). Skatten utgjør 40 prosent av bygningsverdien.

Underskottet på driftsregnskapet overfor utlandet er tiltakende. I 1980 vil underskottet tilsvare om lag 3,5 prosent av bruttonasjonalproduktet. Nettogjelden til utlandet regnet som andel av bruttonasjonalproduktet, er nå i oppgang, etter nedgang fra 21 prosent i 1977 til 15 prosent i fjor.

I S a m b a n d s s t a t e n e tyder fortsatt utviklingen i en rekke konjunkturindikatorer på at konjunkturedgangen har ebbet ut. Både detaljomsetningsvolumet og volumet av igangsatte boliger tok seg noe opp igjen gjennom 3. kvartal, etter kraftig fall gjennom 1. halvår. Samleindeksen for de ledende indikatorene har vært i oppgang siden april. Men det er usikkert om denne utviklingen varsler en varig konjunkturoppgang. Den stramme kredittpolitikken, som bl.a. tar sikte på å bremse pristigningen, har utover sensommeren og høsten ført til sterkt stigende rentenivå. "Prime rate" (lånerenten til bankenes beste kunder) har steget fra 9 prosent i august til 15½ prosent i november. Det høye rentenivået bremser trolig kredittfinansiert konsumetterspørsel og investeringsetterspørsel. Det kan derfor ikke utelukkes at en konjunkturoppgang vil stoppe i startfasen.

Industriproduksjonen endret seg lite gjennom 1979 og var senere i kraftig nedgang gjennom 1. halvår 1980. Fra 1. til 2. kvartal var fallet i den sesongkorrigerte industriproduksjonsindeksen hele 5,9 prosent. Oppgaver fram til september kan tyde på at nedgangstakten i industriproduksjonen ble kraftig avdempet i løpet av sommeren. I 3. kvartal var industriproduksjonen 2,7 prosent (sesongkorrigert rate) lavere enn i foregående kvartal.

Tallet på arbeidsløse var i kraftig oppgang i vinter- og vårmånedene, men har senere endret seg lite. Etter sesongkorrigerte oppgaver var vel 8 millioner arbeidsløse i oktober, om lag 1,9 millioner flere enn i samme måned ett år tidligere. - Sysselsettingen er nå trolig igjen i oppgang etter å ha vist nedgang gjennom 2. kvartal.

Verdien av nye ordrer til investeringsvareindustrien passerte en konjunkturtopp i 1. kvartal og har siden vært i svak nedgang. Korrigert for prisstigningen viser denne investeringsetterspørselsindikatoren nå trolig betydelig nedgang. Også nye byggekontrakter for industribygg (målt i faste priser) er i kraftig nedgang. Men volumet av igangsatte boliger viser etter sesongkorrigerte oppgaver tendens til å ta seg opp etter den kraftige svikten gjennom 1. halvår. Volumet av de samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital var i kraftig nedgang gjennom 1. halvår i år, men etter foreløpige nasjonalregnskapstall endret investeringene seg lite fra 2. til 3. kvartal.

Detaljomsetningsvolumet (sesongkorrigert) gikk kraftig ned gjennom 1. halvdel av året, men tok seg noe opp igjen i 3. kvartal. Fra 2. til 3. kvartal økte volumet av det private konsumet med 1,3 prosent.

Prisstigningen er høy, men stigningstakten er noe avtakende. I september var konsumprisindeksen 12,6 prosent høyere enn i samme måned ett år tidligere. - Timefortjenesten i industri var i oktober 9,7 prosent høyere enn på samme tid i fjor.

Volumet av vare- og tjenesteeksporten passerte en konjunkturtopp i 1. kvartal og har siden vært i moderat nedgang. Fra 2. til 3. kvartal gikk eksporten (målt i faste priser og sesongkorrigert) ned med 1,1 prosent. Volumet av vare- og tjenesteimporten (sesongkorrigert) gikk i samme periode ned med 4,6 prosent. Underskottet på varebalansen overfor utlandet er avtakende. Etter sesongkorrigerte oppgaver var det 2,7 milliarder dollar i 3. kvartal, mot 7,6 milliarder dollar ett kvartal tidligere.

I J a p a n er samlet etterspørsel i moderat oppgang. Investeringsetterspørselen er trolig i ferd med å ta seg opp, men veksttakten i utenlandsetterspørselen blir stadig svakere. Den private konsumetterspørselen øker trolig bare svakt. Industriproduksjonen er i moderat nedgang, men arbeidsløsheten er lav og forholdsvis stabil. Prisstigningstakten er avtakende.

Industriproduksjonen steg kraftig og jamnt gjennom hele 1978 og 1979, men veksttakten ble sterkt avdempet gjennom 1. kvartal i år. Det neste halve året fram til september endret den sesongkorrigerte industriproduksjonsindeksen seg lite eller viste tendens til nedgang. Det er i første rekke produksjonen av ikke-varige konsumvarer og halvfabrikat som viser svikt, mens produksjonen av varige konsumvarer og investeringsvarer fortsatt er tiltakende.

Tallet på arbeidsløse har gjennomgående endret seg lite de siste 1 3/4 år om en ser bort fra sesongsvingninger og tilfeldige utslag. Etter en utvalgsundersøkelse i august i år var arbeidsløsheten 1,2 millioner, eller 2 prosent av arbeidsstyrken.

Verdien av nye ordrer fra innenlandske kunder til maskinindustrien endret seg gjennomgående lite i 1979, og de første månedene av 1980. Men fra 1. til 2. kvartal viser de sesongkorrigerte verdioppgavene for ordretilgangen fra innenlandske kunder til investeringsvareindustrien oppgang. Samlet investeringsetterspørsel er nå trolig i oppgang, i første rekke som følge av økte offentlige investeringer. Men også privat investeringsetterspørsel utenom boliger er trolig tiltakende.

Konsumetterspørselen er trolig i moderat oppgang. OECD regnet i sin julirapport med en volumvekst i det private konsumet på 2 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra 1. til 2. halvår i år.

Produsentprisene og konsumprisene steg med henholdsvis 11 prosent og 4 prosent fra 4. kvartal 1978 til 4. kvartal 1979. Stigningstakten tiltok noe gjennom 1. kvartal i år. Men senere har de trolig gått noe ned igjen. - Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i industrien var i mai-juli i gjennomsnitt 9,2 prosent høyere enn i samme periode ett år tidligere.

Volumet av vareeksporten er fortsatt i moderat oppgang eller endrer seg lite, mens volumet av vareimporten nå er i nedgang. Trass i den sterke prisstigningen hos Japan's handelspartnere har eksport- og importprisene (målt i yen) gått noe ned gjennom 2. kvartal som følge av kursstigningen på yen (målt i forhold til SDR). Underskottet på varebalansen overfor utlandet har blitt stadig mindre i månedene mars-august.

TABELLVEDLEGG FOR UTLANDET

Tabell 1. Storbritannia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1976=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 15/1-74 = 100
1978					
November	102,8	131	100,6	1 333	202,5
Desember	103,8	108	102,9	1 324	204,2
1979					
Januar	95,0	90	99,3	1 341	207,2
Februar	105,2	95	101,1	1 366	208,9
Mars	107,4	93	101,8	1 360	210,6
April	106,2	100	106,2	1 325	214,2
Mai	106,6	106	102,4	1 306	215,9
Juni	108,1	106	108,9	1 282	219,6
Juli	106,8	105	98,1	1 276	229,1
August	102,1	96	100,1	1 262	230,9
September	100,3	90	98,8	1 262	233,2
Oktober	102,7	95	100,1	1 279	235,6
November	105,3	108	101,8	1 284	237,7
Desember	103,6	104	101,0	1 298	239,4
1980					
Januar	102,8	86	102,4	1 337	245,3
Februar	101,2	97	103,1	1 383	248,8
Mars	98,4	98	101,8	1 414	252,2
April	97,0	94	101,3	1 458	260,8
Mai	95,3	91	99,7	1 484	263,2
Juni	96,1	89	100,7	1 535	265,7
Juli	95,2		99,3	1 606	267,9
August	93,0		100,1	1 694	268,5
September			98,5	1 784	270,2
Oktober				1 893	

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 2. Vest-Tyskland, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1976=100 ²⁾	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1976=100
1978					
November	119	112,8	125	955	106,9
Desember	119	111,8	127	945	107,3
1979					
Januar	117	112,1	127	946	108,3
Februar	118	117,3	126	938	108,3
Mars	121	115,2	129	900	109,3
April	121	117,3	129	885	109,9
Mai	123	120,8	130	863	110,2
Juni	124	115,1	130	862	110,8
Juli	126	116,2	126	856	111,5
August	124	113,2	129	850	111,6
September	124	112,6	127	833	111,9
Oktober	125	116,8	129	825	112,2
November	125	111,3	127	824	112,6
Desember	125	110,6	126	816	113,1
1980					
Januar	126	117,0	136	840	113,7
Februar	128	117,4	130	821	114,9
Mars	127	119,5	130	824	115,6
April	126	113,0	125	837	116,3
Mai	123	113,0	124	855	116,8
Juni	122	114,8	124	882	117,4
Juli	124	111,5	128	906	117,6
August	123	110,1	127	916	117,7
September				929	117,7
Oktober					118,1

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

2) For tall før 1979: 1970=100.

Tabell 3. Frankrike, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1970=100
1 9 7 8			
Oktober	129	1 219	205,7
November	131	1 215	206,8
Desember	132	1 238	207,8
1 9 7 9			
Januar	129	1 256	209,7
Februar	130	1 285	211,1
Mars	132	1 313	213,0
April	131	1 339	215,1
Mai	134	1 376	217,4
Juni	134	1 393	219,2
Juli	139	1 404	222,1
August	139	1 406	224,4
September	136	1 355	226,3
Oktober	135	1 340	229,0
November	134	1 348	230,5
Desember	136	1 363	323,3
1 9 8 0			
Januar	135	1 378	236,8
Februar	136	1 391	239,3
Mars	136	1 415	242,1
April	136	1 439	244,9
Mai	131	1 473	247,1
Juni	131	1 460	248,7
Juli	134	1 470	252,4
August	134	1 457	254,9
September		1 446	257,1

Tabell 4. Italia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Detailjoms.- volum Ukorrigert 1975=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 7 8				
November	121,9	116,6		163,0
Desember	119,7	171,5		164,2
1 9 7 9				
Januar	120,3	105,1	1 632	167,4
Februar	126,1	103,1		169,9
Mars	122,9	125,9		172,0
April	123,5	117,9	1 580	174,8
Mai	119,7	121,9		177,1
Juni	114,3	122,5		178,8
Juli	118,5	112,4	1 880	180,5
August	118,3	104,3		182,2
September	125,6	126,4		186,7
Oktober	131,4	130,2	1 701	191,1
November	131,8	119,8		193,5
Desember	129,8	180,1		196,7
1 9 8 0				
Januar	131,4	111,3	1 703	203,2
Februar	137,1	111,3		206,7
Mars	136,5	122,8		208,6
April	138,3	120,4	1 554	211,9
Mai	127,3			213,8
Juni	131,0			215,8
Juli	129,7		1 812	219,4
August	112,2f			221,7
September	125,7f			226,4
Oktober				230,3

f: Foreløpige tall.

Tabell 5. Sverige, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1968=100	Ordretilg. ¹⁾ Ukorrigert 1970=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1.kv.1973=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1949=100
1 9 7 8					
November	125	224	125,9	78	477
Desember	126	218		86	480
1 9 7 9					
Januar	127	217		117	483
Februar	128	205	127,0	94	487
Mars	129	252		88	489
April	128	238		86	492
Mai	130	228	127,1	72	495
Juni	132	313		97	497
Juli	131	146		86	501
August	133	265	125,8	102	508
September	135	267		89	510
Oktober	131	314		78	515
November	134	284	130,4	76	522
Desember	140	289		74	527
1 9 8 0					
Januar	137	274		94	544
Februar	135	268	129,3	82	552
Mars	137	280		76	555
April	134	250		..	559
Mai	106	213	124,9	70	561
Juni	132	262		85	562
Juli	139	116		80	567
August	135	254		88	570
September	133			92	586
Oktober				92	595

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til verkstedindustrien ekskl. skiprverft fra innenlandske kunder.

Tabell 6. Sambandsstatene, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1967=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Detaljoms.- volum ²⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1967=100
1 9 7 8					
November	151,6	20,75	34,8	5 877	202,0
Desember	152,9	19,13	34,9	6 012	202,9
1 9 7 9					
Januar	153,0	21,41	34,8	5 904	204,7
Februar	153,6	22,87	34,4	5 883	207,1
Mars	154,9	23,98	34,4	5 882	209,1
April	151,9	20,60	33,9	5 944	211,5
Mai	154,1	21,13	33,8	5 903	214,1
Juni	154,2	21,70	33,3	5 824	216,6
Juli	154,4	21,23	33,4	5 909	218,9
August	152,9	21,08	33,9	6 124	221,1
September	153,9	21,58	34,3	5 990	223,4
Oktober	153,7	21,07	33,5	6 121	225,4
November	153,3	21,75	33,6	6 044	227,5
Desember	153,2	22,29	33,6	6 087	229,9
1 9 8 0					
Januar	153,4	23,86	34,1	6 425	233,2
Februar	153,0	21,48	33,0	6 307	236,4
Mars	152,1	22,59	31,9	6 438	239,8
April	147,9	22,16	30,9	7 265	242,5
Mai	143,4	19,59	30,5	8 154	244,9
Juni	140,3	19,95	30,7	8 006	247,6
Juli	138,7	20,35	31,6	8 207	247,8
August	139,8		31,6	8 019	249,5
September	141,3		31,8	7 827	251,8
Oktober				8 005	

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til investeringsvareindustrien.

2) 1967-priser.

Tabell 7. J a p a n , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.yen	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 7 8				
Oktober	125,2	587	1 260	125,6
November	125,6	654	1 260	124,3
Desember	127,1	667	1 210	124,2
1 9 7 9				
Januar	127,2	598	1 180	124,3
Februar	128,9	613	1 060	124,0
Mars	128,6	754	1 160	125,0
April	129,6	714	1 220	126,6
Mai	132,0	671	1 130	127,8
Juni	132,2	627	1 130	127,9
Juli	133,8	620	1 250	129,0
August	134,2	605	1 220	127,8
September	133,4	712	1 140	129,3
Oktober	136,1	724	1 200	130,9
November	138,0	745	1 210	130,5
Desember	138,2	644	1 120	131,2
1 9 8 0				
Januar	139,7	724	1 050	132,3
Februar	147,2	672	980	133,5
Mars	142,2	604	1 070	134,6
April	144,5	760	1 160	136,8
Mai	143,0	941	1 110	137,9
Juni	141,6	705	1 060	138,4
Juli	142,2	777	1 210	138,7
August	136,4f		1 190	138,5
September	141,7f			

1) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.
f: Foreløpige tall.

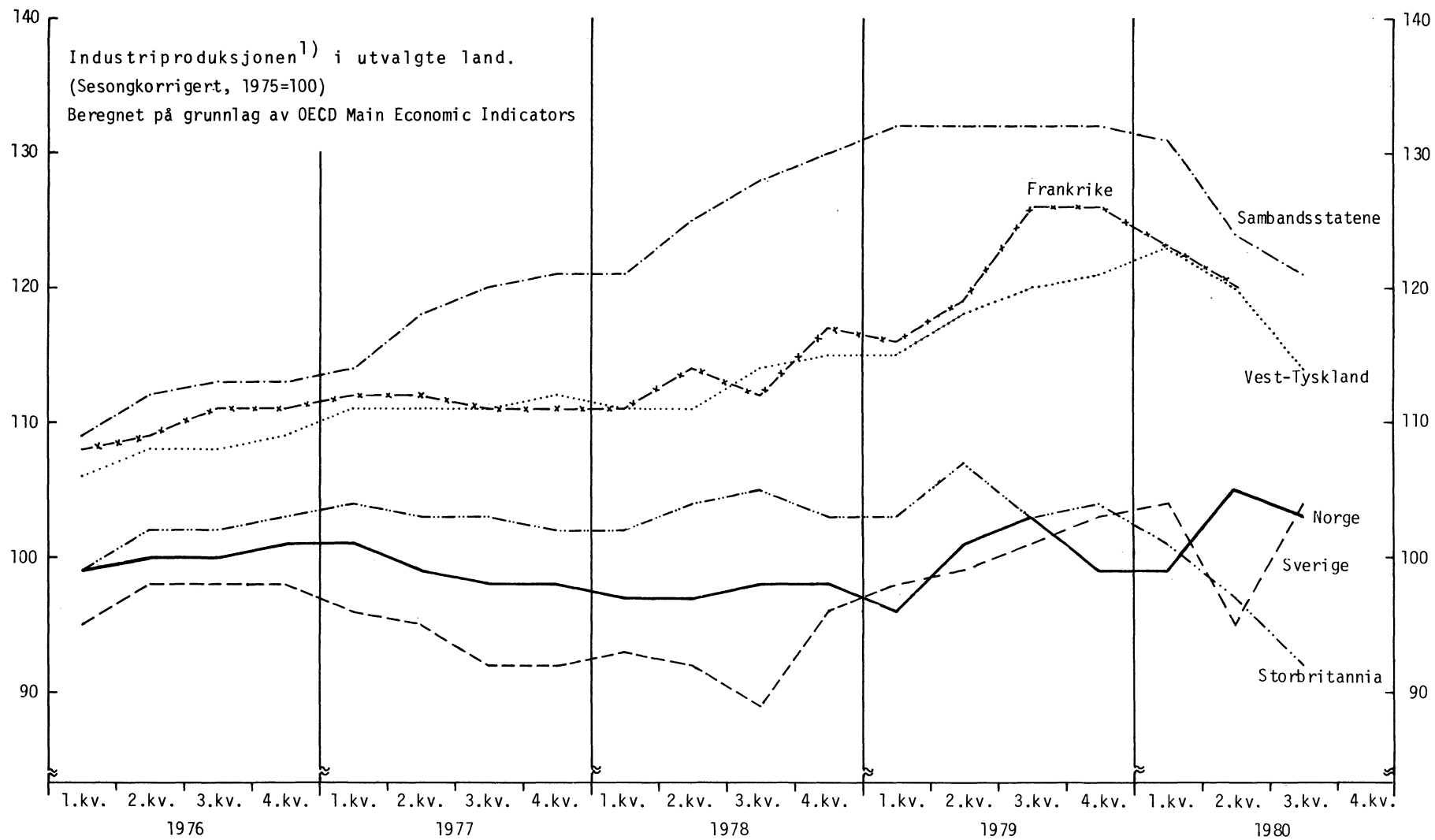
Tabell 8. B r u t t o n a s j o n a l p r o d u k t i u t v a l g t e l a n d

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1974	1975	1976	1977	1978	1979 anslag	1980 prognose
Danmark	-1	- 1/2	7	2	1 1/4	3 1/2	-1 ¹⁾
Frankrike	3 1/4	0	5	3	3 1/4	3 1/4	1 3/4 ¹⁾
Italia	4	-3 1/2	6	2	2 1/2	5	3 3/4 ¹⁾
Japan	- 1/4	1 1/2	6 1/2	5 1/2	6	6	5 1/2
Norge	5 1/4	5 1/2	6 3/4	3 1/2	3 1/4	3 1/4	4 ²⁾
Sambandsstatene	-1 1/4	-1	5 1/2	5	4 1/2	2 1/4	-1
Storbritannia	-1 1/2	-1	3 3/4	1 1/4	3 1/2	1 3/4	-2 3/4 ¹⁾
Sverige	4 1/4	3/4	1 1/4	-2 3/4	2 1/2	3 3/4	2 3/4 ³⁾
Vest-Tyskland	1/2	-1 3/4	5 1/4	2 3/4	3 1/2	4 1/2	2 ¹⁾

K i l d e : OECD.

- 1) EF, årsoversikt 1980-81.
- 2) Seneste anslag fra myndighetene i landet.
- 3) Besparingsproposisjonen.

1) Omfatter ikke bergverksdrift og kraftforsyning.

I Norge er konjunktursituasjonen preget av forholdsvis svak etterspørselsutvikling, tendens til stagnasjon i industriproduksjonen og økende - men fortsatt relativt liten - arbeidsløshet. Alt i alt synes de siste konjunkturindikatorerne å bekrefte at et moderat konjunkturomslag nedover har funnet sted, slik det ble antatt i oktoberoversikten. Således har volumet av den tradisjonelle vareeksporten gått sterkt ned fra 2. til 3. kvartal, og ordrestatistikken viser både for 2. og 3. kvartal - for de industrigruppene den dekker - lavere ordretilgang regnet i volum enn på samme tid i fjor. Tendensen i investeringsindikatoren "innenlands ordretilgang til verkstedindustrien utenom produksjon av skip og oljeplattformer" var noe uklar i 3. kvartal, men det ser fortsatt ut til at toppen ble passert i 4. kvartal i fjor. Konsumetterspørselen viser fremdeles bare svak vekst, etter utviklingen i detaljomsetningen å dømme. - Den innenlandske prisstigningen er sterk, men prisstigningsimpulsene utenfra avtar. Underskottet i den tradisjonelle varehandelen med utlandet er i oppgang, men som følge av høy utførselsverdi for olje og gass - og også i noen grad betydelige nettoinntekter fra utenriks sjøfart - viser samlet driftsbalanse overfor utlandet overskott.

Etter at de seneste sesongkorrigerede tallene for industriproduksjonen - som gjelder september - ble offentliggjort, er det nå tvilsomt om den underliggende tendensen i industriproduksjonen fortsatt peker oppover; en konjunkturtopp kan ha blitt passert også for industriproduksjonen, men det er ennå for tidlig å si noe sikkert om dette. For 3. kvartal under ett lå industriproduksjonen etter sesongkorrigerede oppgaver 2,1 prosent lavere enn i 2. kvartal.

Ser vi på produksjonen etter anvendelse, dvs. til eksport, investeringer, konsum og vareinnsats, viser det seg - slik det er vanlig i den konjunkturfasen vi nå befinner oss - at veksten i samlet industriproduksjon bremses av svikt i eksportvareproduksjonen, men trekkes oppover av stigning i investeringsvareproduksjonen.

Som nevnt i forrige oversikt har eksportvareproduksjonen trolig passert et konjunkturtoppunkt (se figur 2). Blant de viktigste tradisjonelle eksportvarene kommer dette klart til syne for produksjonen av jern, stål og ferrolegeringer, som viste sterk oppgang gjennom 1978, men stagnerte gjennom 1979 og har gått betydelig ned siden i vår. Produksjonen av ikke-jernholdige metaller og produksjonen av kjemikalier m.v. viste stort sett samme bilde, bortsett fra at det har vært tegn til direkte nedgang bare i de aller siste månedene. Også treforedling viste oppgang gjennom 1978, men for denne industrigruppen økte produksjonen også gjennom første halvår i fjor. Senere har den sesongkorrigerede produksjonskurven for treforedling vist uvanlig sterke svingninger, trolig med en underliggende tendens til stagnasjon.

Samlet investeringsvareproduksjon har vist svært sterke tilfeldige svingninger både i 1979 og 1980, men gjennomgående med en tendens til klar oppgang. Også for konsumvareproduksjonen har den underliggende tendensen gjennomgående vært i stigning både gjennom 1979 og hittil i 1980, på tross av svak utvikling i konsumetterspørselen.

Sammenliknet med samme tidsrom året før viste samlet industriproduksjon en nedgang på 0,9 prosent i 3. kvartal i år. Produksjonsindeksen for industri, kraftforsyning og bergverk sett under ett, der utvinning av råolje og naturgass er regnet med, gikk ned med 1,4 prosent. Utvinning av råolje og naturgass alene økte med 3,6 prosent, mens produksjonen i kraftforsyning gikk ned med hele 18 prosent. Den uvanlig svake stigningen for produksjon av olje og gass henger sammen med streiken på oljefeltene i Nordsjøen i juli, mens den kraftige produksjonsnedgangen for kraftforsyning må ses på bakgrunn av stor strømproduksjon som følge av overfylte magasiner i fjor sommer.

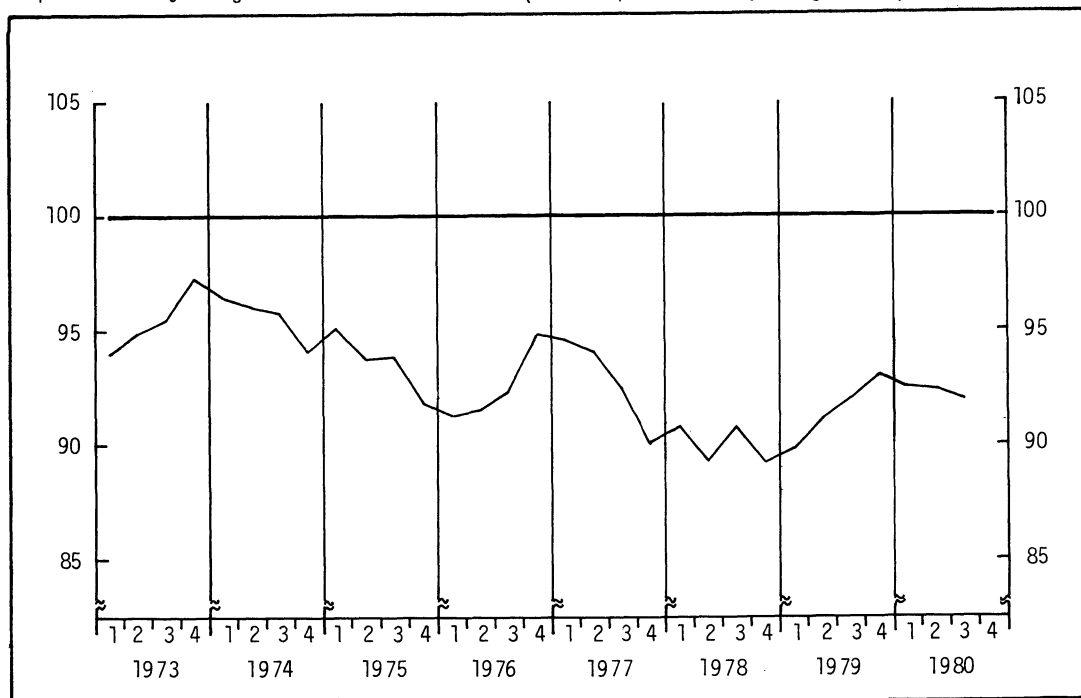
Den indeksen for kapasitetsutnyttningen i industrien som beregnes i Statistisk Sentralbyrå (se "Konjunkturtrendene" for juni 1980, side 7 og "Rapporter" nr. 28, 1979), viser at industriens kapasitetsutnyttning gjennomgående har sunket siden 4. kvartal i fjor; en konjunkturtopp ble trolig passert da.

Utviklingen av kapasitetsutnyttingsindeksen siden 1973 er vist i figuren på neste side.¹⁾ Det framgår av figuren at indeksen - slik den er beregnet - passerte konjunkturtopper også i 4. kvartal

1) Ved tolkingen av kurven bør en være oppmerksom på de begrensninger som beregningsmetoden innebærer; bl.a. bør en være varsom med å sammenlikne tall som ligger langt fra hverandre i tid. Kurven er i første rekke ment å illustrere den løpende utvikling av industriens kapasitetsutnyttning i grove trekk.

1973 og i 4. kvartal 1976. De tilsvarende toppene for industriproduksjonen ble passert i 2. kvartal 1974 og i 4. kvartal 1976. Kapasitetsutnyttningen har siden 1973 passert to bunnpunkter: ett i 1. kvartal 1976 og ett i løpet av 2. halvår 1978, mens de tilsvarende bunnpunkter for industriproduksjonen ble passert i 4. kvartal 1975 og i 2. kvartal 1978.¹⁾ Figuren illustrerer også at både toppunkter og bunnpunkter for kapasitetsutnyttningen har ligget på et stadig lavere nivå gjennom de siste sju årene.

Kapasitetsutnyttingsindeks for industri. (Full kapasitetsutnyttning = 100)

For de fem hovedgruppene som kapasitetsutnyttingsindeksene er beregnet for har utviklingen hittil i 1980 vært noe uensartet. Delindeksen for konsumvaregruppen "Næringsmidler, drikkevarer og tobakk, tekstilvarer, klær og skotøy" har ennå ikke passert noen klar topp; den har ikke vist noen klar tendens hverken til opp- eller nedgang hittil i år, men har likevel ligget på et noe høyere nivå enn året før. Også delindeksen for "Skip og oljeplattformer" har endret seg lite hittil i år, etter sterk oppgang gjennom 1979. Delindeksen for gruppen "Metallvarer, maskiner, elektriske apparater og materiell og transportmidler utenom skip", som stort sett består av investeringsvarer, har gjennomgående vist moderat oppgang hittil i år. Derimot har gruppen "Treforedling, kjemiske råvarer, raffinering av jordolje og jern, stål og ferrolegeringer og annen metallindustri" (stort sett eksportvarer) vist klar nedgang i kapasitetsutnyttningen etter at en topp ble passert i 4. kvartal i fjor. Det samme gjelder den femte gruppen ("Trevarer, grafisk industri og forlag, kjemisk-tekniske produkter, mineralske produkter og sports-, musikk- og fotoutstyr").

For arbeidsløsheten er det nå temmelig klart at et bunnpunkt ble passert utpå våren eller forsommeren (se figur 3). I gjennomsnitt for tremånedersperioden august-oktober lå det sesongkorrigerte tallet på registrerte arbeidsløse 12 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode.

Det faktiske tallet på arbeidsløse (ikke sesongkorrigert) registrert på arbeidskontorene viste både i august, september og oktober økning i forhold til de samme månedene året før, mens tallet for de foregående månedene i 1980 stort sett lå betydelig lavere enn ett år tidligere. Oktobertallet var i år 22 600, mot 19 900 ett år tidligere. Det betyr en økning på 2 700 i løpet av det siste året. De ekstraordinære arbeidsløshetstiltakene omfattet 2 600 flere personer i september i år (siste måneden en har tall for) enn i september i fjor (henholdsvis 14 200 og 16 700 personer). Arbeidsløshetsprosenten var i oktober 1,4, mot 1,2 ett år tidligere.

1) OECD-sekretariatets foreløpige bestemmelse.

Det sesongkorrigerte tallet på ledige plasser passerte et toppunkt i vår og har senere stort sett gått noe ned (se figur 3). Ukorrigert for sesongsvingninger (men korrigert for virkningen av utvidet meldeplikt) var tallet på ledige plasser registrert ved arbeidskontorene ved utgangen av oktober 6 800, mot 5 100 på samme tidspunkt i fjor.

Etter Statistisk Sentralbyrås siste arbeidskraftundersøkelse var tallet på arbeidssøkende uten arbeidsinntekt¹⁾ om lag det samme (40 000) i 3. kvartal 1980 som i 3. kvartal 1979. Regnet som andel av samlet arbeidsstyrke utgjorde arbeidssøkerne 2,1 prosent både i 3. kvartal 1980 og 3. kvartal 1979. - Tallet på sysselsatte gikk etter arbeidskraftundersøkelsen opp med 26 000, eller med 1,4 prosent, fra 3. kvartal 1979 til 3. kvartal 1980. Blant de enkelte næringene viste bergverksdrift, varehandel og gruppen "Offentlig, sosial og privat tjenesteyting" betydelig økning i sysselsettingen i løpet av det siste året. Storparten av oppgangen i den sistnevnte gruppen falt på undergruppen "Offentlig administrasjon, forsvar, politi og rettsvesen" og "Sosial omsorg og velferdsarbeid". Sysselsettingen i undergruppen "Undervisning, helse- og andre sosiale tjenester" gikk derimot ned. Blant de andre hovednæringsgruppene viste bygge- og anleggsvirksomhet nedgang i sysselsettingen. I industrien sett under ett endret sysselsettingen seg lite, men det var betydelige endringer for enkelte av industrigruppene. Blant annet viste næringsmiddelindustri m.v. og primær metallindustri nedgang i sysselsettingen, mens sysselsettingen i verkstedindustrien økte betydelig fra 3. kvartal i fjor til 3. kvartal i år.

Alt i alt gir ordrestatistikken også for 3. kvartal inntrykk av en forholdsvis svak utvikling for de industriområdene den dekker. Stort sett avspeiler tallene synkende ordretilgang regnet i volum, og den økningen som verditallene viser (5 prosent for samlet ordretilgang til metall- og verkstedindustrien sett under ett fra 3. kvartal i fjor til 3. kvartal i år) skyldes i stor grad forhold som har lite med den aktuelle konjunktursituasjonen å gjøre. En nærmere analyse av ordreutviklingen for de enkelte industrigruppene tyder således på at bl.a. bygging av skip og oljeplattformer m.v. har bidratt betydelig til den beskjedne verdiøkningen.

Utviklingen av delindeksen for innenlandsk ordretilgang til verkstedindustrien (utenom produksjon av skip og oljeplattformer) - som gjerne blir brukt som indikator for den konjunkturbestemte innenlandske investeringsetterspørselen - kan umiddelbart gi inntrykk av at den delen av den innenlandske investeringsetterspørselen som er rettet mot norsk industriproduksjon nå er i konjunkturoppgang igjen. Denne delindeksen steg med 7 prosent fra 2. kvartal til 3. kvartal regnet i verdi, mens den vanligvis viser nedgang (vel 9 prosent i gjennomsnitt for perioden 1974-1979). Den lå 18 prosent høyere i 3. kvartal i år enn i samme kvartal i fjor. Etter sesongkorrigerte oppgaver passerte den en topp i 4. kvartal i fjor og gikk ned i 1. og 2. kvartal i år, men tok til å stige på nytt fra 2. til 3. kvartal. Den lå da noe høyere enn i 4. kvartal i fjor. Men regnet i volum er det likevel uvisst om innenlandsk ordretilgang til verkstedindustrien utenom produksjon av skip og oljeplattformer var høyere i 3. kvartal i år enn i 4. kvartal i fjor. Videre tyder ordretallene for de enkelte industrigrupper innenfor denne delen av verkstedindustrien på at stigningen fra 2. til 3. kvartal ikke var konjunkturbestemt; den gjaldt først og fremst innenlandsordrene til elektroteknisk industri, der ordreutviklingen i stor grad er preget av gjennomføringen av langsiktige utbyggingsplaner. Alt i alt er det derfor fortsatt sannsynlig at konjunkturtoppen allerede ble passert i 4. kvartal i fjor, slik som tidligere antatt.

Mer detaljerte oppgaver for de enkelte industrigruppene viser for primær jern- og metallindustri at samlet ordretilgang gikk ned med 9 prosent i verdi fra 3. kvartal i fjor til 3. kvartal i år. Tilgangen på nye eksportordrer, som har atskillig større vekt enn innenlandsordrene i denne industrigruppen, lå litt lavere i 3. kvartal i år enn i 3. kvartal i fjor, og ordreutviklingen fra 2. til 3. kvartal var uvanlig svak. Transportmiddelproduksjonen (vesentlig skipsverft) viste verdistigning for ordretilgangen fra 3. kvartal 1979 til 3. kvartal 1980 (14 prosent). Hele økningen kom fra innenlandske kunder; eksportordrene gikk betydelig ned. I maskinindustrien steg ordretilgangen med hele

1) "Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt" omfatter personer som ikke utførte - eller var midlertidig fraværende fra - inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuken, men som ved å kontakte den offentlige arbeidsformidlingen, annonsere selv, svare på annonser o.l. forsøkte å skaffe seg inntektsgivende arbeid. Tallene for denne gruppen må ikke forveksles med Arbeidsdirektoratets tall for registrerte arbeidsløse.

35 prosent; innenlandsk ordretilgang gikk kraftig opp, i første rekke som følge av en ikke-konjunkturbestemt stigning i ordrene på oljebyggingsutstyr. Eksportordrene i maskinindustrien endret seg bare lite regnet i verdi. Også i metallvareindustrien lå verdien av samlet ordretilgang noe høyere i 3. kvartal 1980 enn ett år tidligere. For kjemisk råvareindustri endret ordretilgangen seg bare lite, og det samme gjaldt tekstilindustrien. For bekledningsindustri gikk ordretilgangen noe ned.

Verdien av de samlede ordreserver i primær metallindustri og verkstedindustri sett under ett var i ganske sterk og ubrutt oppgang fra 3. kvartal 1978 fram til 1. kvartal 1980 (36 prosent), men fra 1. til 2. kvartal i år gikk den litt ned. Tallet for 3. kvartal lå, regnet i verdi, på samme nivå som kvartalet før, men regnet i volum fortsatte nedgangen; trolig ble en konjunkturtopp passert i 1. kvartal 1980.

Ordretilgangen for bygge- og anleggsvirksomhet viste klar verdinedgang fra 3. kvartal 1979 til 3. kvartal 1980. Ordretilgangen til byggevirksomheten endret seg lite i verdi, men gikk noe ned i volum. Ordretilgangen til anleggsvirksomheten, der de tilfeldige svingningene er svært sterke, gikk ned med hele 30 prosent. - Ordreserverne i anleggsvirksomheten har gått ned gjennom det siste året, mens de i byggevirksomheten lå noe høyere enn ett år tidligere, regnet i verdi.

Det samlede private konsumet er trolig i fortsatt moderat oppgang. Detaljomsetningen av varer - målt i volum - viser fortsatt svært sterke svingninger fra måned til måned, men den underliggende tendensen ser ikke lenger ut til å være i nedgang, slik som gjennom storparten av første halvår (se figur 10). For 3. kvartal under ett lå detaljomsetningsvolumet etter sesongkorrigerede oppgaver bare 0,4 prosent lavere enn i 2. kvartal. Av flere grunner (se "Konjunkturtendensene" for oktober) virker det mest sannsynlig at detaljomsetningsvolumet vil stige noe i årets siste måneder, men økningen vil neppe kunne bli så sterk at gjennomsnittstallet for detaljomsetningsvolumet i 1980 vil komme opp på samme nivå som gjennomsnittet for 1979; uendret detaljomsetningsvolum fra 1979 til 1980 vil måtte innebære en stigning av en størrelsesorden på hele 10-15 prosent i den sesongkorrigerede volumindeksen fra 3. til 4. kvartal.

Sett i forhold til samme periode året før viste detaljomsetningsvolumet en nedgang på rundt 3 prosent i perioden januar-september. Delindeksen for næringsmidler m.v. gikk opp, mens delindeksene for de fleste andre varegruppene viste til dels betydelig nedgang.

Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. oktober 1980 viste en stigning på 1,0 prosent fra 15. september. Fra oktober 1979 til oktober 1980 steg konsumprisindeksen med 12,9 prosent, og i gjennomsnitt for de ti første månedene i år var indeksen 10,4 prosent høyere enn i tilsvarende periode i 1979.

I oktoberutgaven av "Konjunkturtendensene" ble prisutviklingen gjennom 1980 fram til september omtalt nærmere.

De sesongkorrigerede verditalle for den tradisjonelle vareeksporten (vareeksporten regnet uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og naturgass) tyder på at den underliggende tendensen for eksportverdien fortsatt er synkende (se figur 11). Fra tremånedersperioden mai-juli til tremånedersperioden august-oktober i år gikk eksportverdien ned med hele 8 prosent etter sesongkorrigerede oppgaver. Som det framgår av figur 11 passerte vareeksporten en konjunkturtopp i 1. kvartal i år.

For volumet av den tradisjonelle vareeksporten ble konjunkturtoppen passert allerede i 2. kvartal 1979 (se figur 12). Etter en betydelig nedgang i 3. kvartal i fjor endret eksportvolumet seg forholdsvis lite fram til 2. kvartal i år, men etter sesongkorrigerede volumtall for 3. kvartal - som nå foreligger - gikk volumet av den tradisjonelle vareeksporten da ned med hele 6,6 prosent fra kvartalet før.

Sammenliknet med samme periode året før økte samlet vareeksport (medregnet skip og oljeplattformer m.v., råolje og naturgass) i januar-september i år med hele 16 milliarder kroner regnet i verdi, eller med 33 prosent, etter ukorrigerede oppgaver. Denne sterke stigningen henger i første rekke sammen med en kraftig oppgang i eksportverdien for råolje og naturgass (se tabell på neste side). Økningen i olje- og gass eksport fra januar-september i fjor til januar-september i år svarte for hele 83 prosent av økningen i samlet vareeksport. Også tradisjonell vareeksport økte betydelig regnet i verdi, mens utførselsverdien for skip gikk ned.

Verdien av vareeksporten i januar-september

	1979 Milliarder kroner	1980 Milliarder kroner	Endring	
			Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareeksport ¹⁾	29,7	34,3	+ 4,6	+ 16
Eksport av råolje	9,7	19,5	+ 9,8	+102
Eksport av naturgass	5,1	8,6	+ 3,4	+ 67
Eksport av oljeplattformer m.v.	0,6	0,0	- 0,5	-
Eksport av skip	3,9	2,6	- 1,3	- 33
Vareeksport i alt	48,9	65,0	+16,1	+ 33

1) Vareeksport utenom eksport av skip, oljeplattformer m.v., råolje og naturgass.

Blant de tradisjonelle eksportvarene var det i januar-september betydelig stigning i eksportverdien fra samme periode året før for blant annet malmer, kjemikalier m.v. og ikke-jernholdige metaller. Også maskineksporten gikk en god del opp. Derimot endret eksportverdien for fisk og fiskehermetikk sett under ett seg fornoldsvis lite.

Volumoppgaver for en del viktige norske eksportvarer viser betydelig nedgang (målt i tonn) fra januar-september 1979 til januar-september 1980. Dette gjelder blant annet fisk og fiskevarer, malmer og jern og stål. For treforedlingsprodukter sett under ett og for aluminium endret eksportvolumet seg lite.

Prisutviklingen for norsk tradisjonell vareeksport har blitt betydelig svakere i løpet av det siste året, slik en kunne vente på bakgrunn av konjunkturutviklingen ute. Prisindeksen for vareeksporten utenom skip, oljeplattformer m.v., råolje og naturgass lå i 1., 2. og 3. kvartal i år henholdsvis 19 prosent, 16 prosent og 10 prosent høyere enn i de samme kvartaler i fjor.

Sesongkorrigerte oppgaver tyder på at verdien av v a r e i m p o r t e n (utenom import av skip og oljeplattformer) passerte en konjunkturtopp høsten 1977 og en bunn sommeren 1978. Bunken ble passert om lag et halvt år etter at verdien av den tradisjonelle vareeksporten passerte tilsvarende bunnpunkt. Importverdien steg sterkt utover i 1979, men stigningen avtok betydelig i løpet av vinteren 1980. En konjunkturtopp ble nådd i 2. eller 3. kvartal i år, 1-2 kvartaler etter eksportverdien. Etter sesongkorrigerte oppgaver lå importverdien (utenom import av skip og oljeplattformer) 3,3 prosent lavere i tremånedersperioden august-oktober enn i mai-juli.

Volumet av vareimporten (utenom import av skip og oljeplattformer) passerte - etter sesongkorrigerte oppgaver - en konjunkturtopp i 3. kvartal 1977 (5 kvartaler etter tilsvarende topp for volumet av den tradisjonelle vareeksporten) og en bunn i 4. kvartal 1978 (ett år etter eksportvolumet). Den siste toppen (se figur 12) ble passert i 1. kvartal i år (3 kvartaler etter eksportvolumet¹⁾). Fra 1. til 2. kvartal i år gikk den sesongkorrigerte indeksen for importvolumet ned med rundt 5 prosent, men fra 2. til 3. kvartal gikk den noe opp igjen. Som nevnt i tidligere oversikter må den senere tids svake utvikling i importvolumet ses på bakgrunn av svikten i den tradisjonelle vareeksporten, som har stort importinnhold, og den svake utviklingen av varekonsumet. Utviklingen av norske markedsandeler på hjemmemarkedet kan også ha spilt inn.

Utviklingen i samlet importverdi fra januar-september i fjor til januar-september i år framgår av tabellen nedenfor.

Verdien av vareimporten i januar-september

	1979 Milliarder kroner	1980 Milliarder kroner	Endring	
			Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareimport ¹⁾	45,8	59,6	+13,8	+ 30
Import av oljeplattformer m.v.	0,2	0,4	+ 0,3	-
Import av skip	2,9	1,1	- 1,7	- 61
Vareimport i alt	48,8	61,2	+12,4	+ 25

1) Vareimport utenom import av skip og oljeplattformer m.v.

1) I gjennomsnitt for de 4-5 konjunkturbolegene 20-årsperioden 1955-1975 omfatter viste eksportvolumet et vendepunktfor sprang i forhold til importvolumet på 5,8 kvartaler for topper og 3,8 kvartaler for bunnpunkter (SØS 36 "Konjunkturboleger fra utlandet i norsk økonomi").

Mer detaljerte oppgaver over verdien av den tradisjonelle vareimporten i januar-september viser fortsatt særlig sterk stigning fra samme periode året før for gruppen mineralolje og mineraloljeprodukter. Om denne varegruppen ikke regnes med, steg verdien av den tradisjonelle vareimporten med 26 prosent. Det var også særlig sterk stigning i importverdien for bl.a. malmer m.v., metaller og metallvarer. Maskinimporten steg med 27 prosent, regnet i verdi.

Prisene på importvarer (unntatt skip og oljeplattformer m.v.) var i sterk stigning gjennom 1979; fra 1. kvartal 1979 til 1. kvartal 1980 steg importprisindeksen med 17 prosent. Stigningen fortsatte fra 1. til 2. kvartal 1980 - med hele 6 prosent - men i det følgende kvartal viste importprisindeksen nedgang (med 2-3 prosent). Om en ser bort fra oljeimporten var utviklingen jamnere, med en økning i prisindeksen på 3-4 prosent fra 1. til 2. kvartal og ingen endring fra 2. til 3. kvartal.

Etter sesongkorrigerte oppgaver har `i n n f ø r s e l s o v e r s k o t t e t` for den tradisjonelle varehandelen (vareimport uten skip og oljeplattformer m.v., minus vareeksport uten skip og oljeplattformer, råolje og naturgass) gjennomgående vist stigende tendens hittil i år. Sammenliknet med samme periode i fjor viste innførselsoverskottet sterk oppgang - fra 19 milliarder kroner i januar-oktober 1979 til 29 milliarder kroner i samme periode i år. Den sterke oppgangen i innførselsoverskottet fra i fjor må i første rekke ses på bakgrunn av den uvanlige sterke importstigningen gjennom 1979, som i stor grad hadde sammenheng med høyere priser på importert olje.

Det samlede `d r i f t s r e g n s k a p e t` overfor utlandet viste likevel klar bedring i de første 8 månedene i år sammenliknet med samme tidsrom i fjor; driftsbalansen endret seg fra et underskott på 3,7 milliarder kroner i januar-august 1979 til et overskott på 2,6 milliarder kroner i januar-august 1980. Bedringen på i alt vel 6 milliarder kroner skyldtes i første rekke en økning av eksporten av råolje og gass på vel 12 milliarder kroner og en økning i nettoeksporten av tjenester i sjøfarts- og oljesektoren på bortimot 3 milliarder kroner, særlig som følge av en betydelig stigning i nettofraktinntektene fra utenriks sjøfart. På den annen side økte importoverskottet for tradisjonelle varer med rundt 9 milliarder kroner.

TABELLVEDLEGG FOR NORGE

Tabell 1. Industriproduksjon. Endring i sesongkorrigert indeks fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1979/80			
	Okt.-des	Jan.-mars	April-juni	Juli-sept.
Bergverksdrift ¹⁾ , industri og kraftforsyning	-4,4	0,1	3,5	-1,3
Bergverksdrift ¹⁾	-1,4	2,4	3,5	-6,1
Industri	-3,9	0,3	5,7	-2,1
Kraftforsyning	-7,6	-1,7	-7,8	4,1
Produksjon etter anvendelse:				
Eksport	-4,1	1,2	3,3	-0,9
Konsum	-3,3	0,9	3,0	-1,4
Investering	-5,9	-1,2	9,3	-1,0
Vareinnsats i bygg og anlegg	-2,4	-4,6	12,1	-5,7
Vareinnsats ellers	-2,8	-3,6	4,0	1,8

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

Tabell 2. Industriproduksjon. Endring i ukorrigert indeks fra samme periode året før. Prosent

	April-juni	Juli-sept.
Industri i alt	3,6	-0,9
Næringsmidler, drikkevarer og tobakk	2,9	1,2
Tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	5,7	-1,4
Trevarer	4,1	-5,8
Treforedling	4,4	-3,0
Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	1,1	0,8
Kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	1,8	-2,3
Mineralske produkter	8,3	-2,1
Jern, stål og ferrolegeringer	-1,8	-7,8
Ikke-jernholdige metaller	2,2	3,4
Metallvarer	9,6	5,2
Maskiner	7,3	2,1
Elektriske apparater og materiell	5,9	2,6
Transportmidler	1,6	-0,3
Tekniske og vitenskapelige instrumenter, foto- og optiske artikler	2,9	-4,9
Industriproduksjon ellers	-18,8	-26,6

Tabell 3. Registrert arbeidsløshet. 1 000 personer

	1979					1980				
	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.
I alt	18,5	18,5	22,2	20,0	19,9	15,9	17,4	23,7	20,4	22,6
Herav industri, kraftforsyning, bergverksdrift (inkl. oljeutv.) og bygge- og anleggsvirksomhet	6,7	6,4	6,3	5,8	5,9	5,4	5,8	6,5	6,5	..

Tabell 4. Arbeidsmarkedet. Endring i sesongkorrigerte tall fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1979/80			
	Nov.-jan.	Feb.-april	Mai-juli	Aug.-okt.
Arbeidsløshet	-3,9	-2,2	0,9	11,9
Ledige plasser	7,0	18,0	-9,1	0,2

Tabell 5. Detaljomsetning

	1979/80			
	Okt.-des.	Jan.-mars	April-juni	Juli-sept.
<u>Omsetningsvolum i alt, sesongkorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode ..	0,4	-1,7	-1,6	-0,4
<u>Omsetningsverdi, ukorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere				
I alt	7,2	8,7	4,4	10,0
Av dette:				
Nærings- og nytelsesmidler	9,8	10,6	6,9	13,3
Møbler og innbo	4,5	4,6	8,4	7,8
Bekledning og tekstilvarer	4,4	9,8	2,3	8,6
Motorkjøretøyer og bensin	9,6	9,7	3,1	9,8

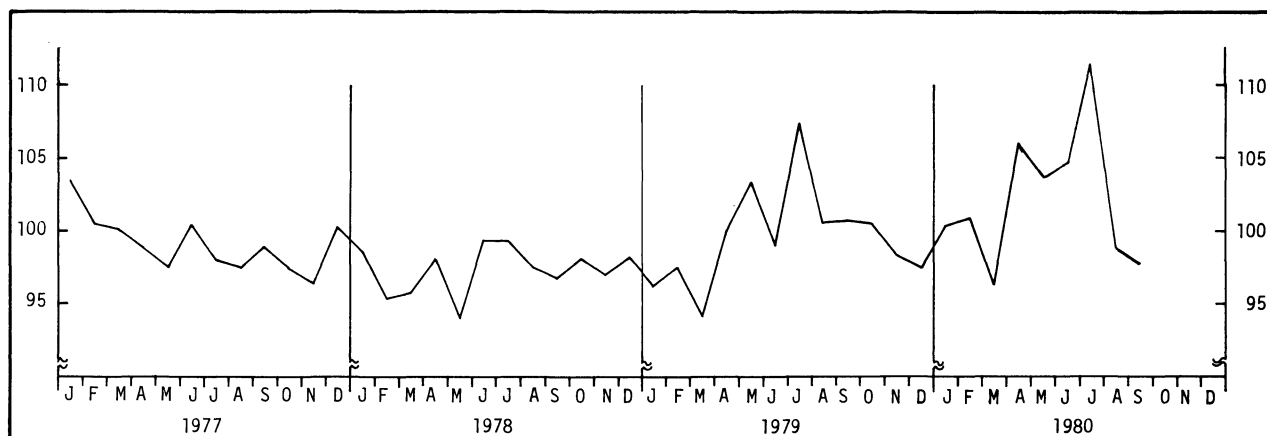
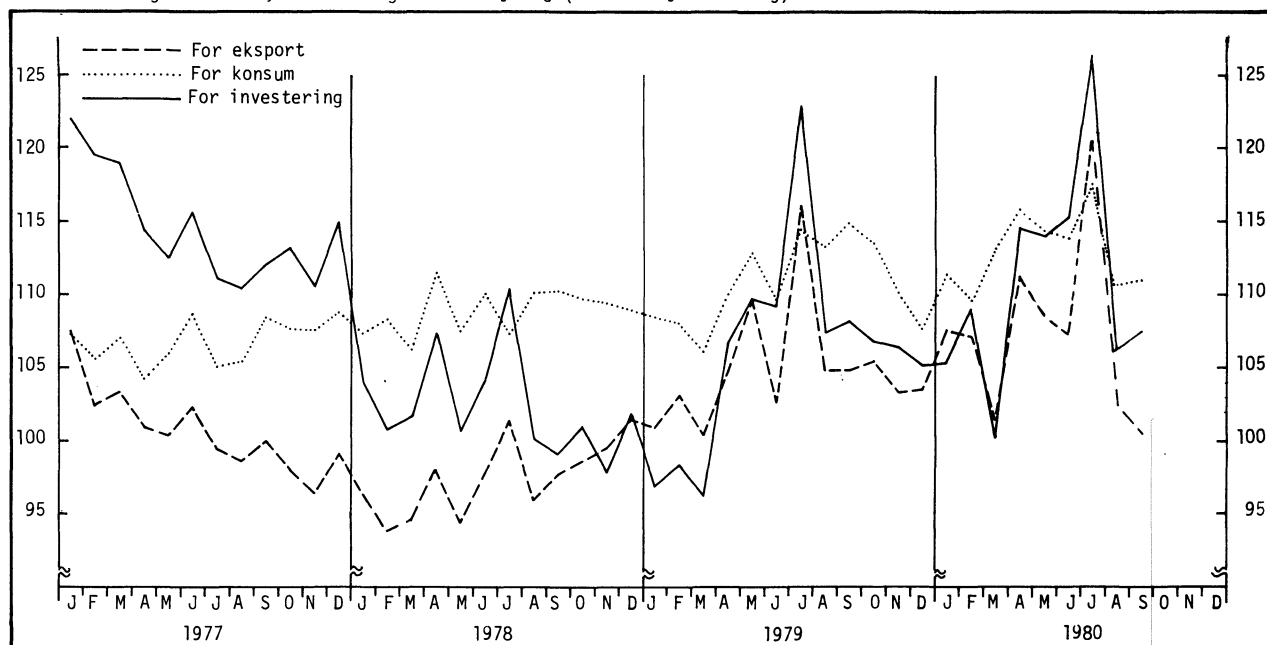
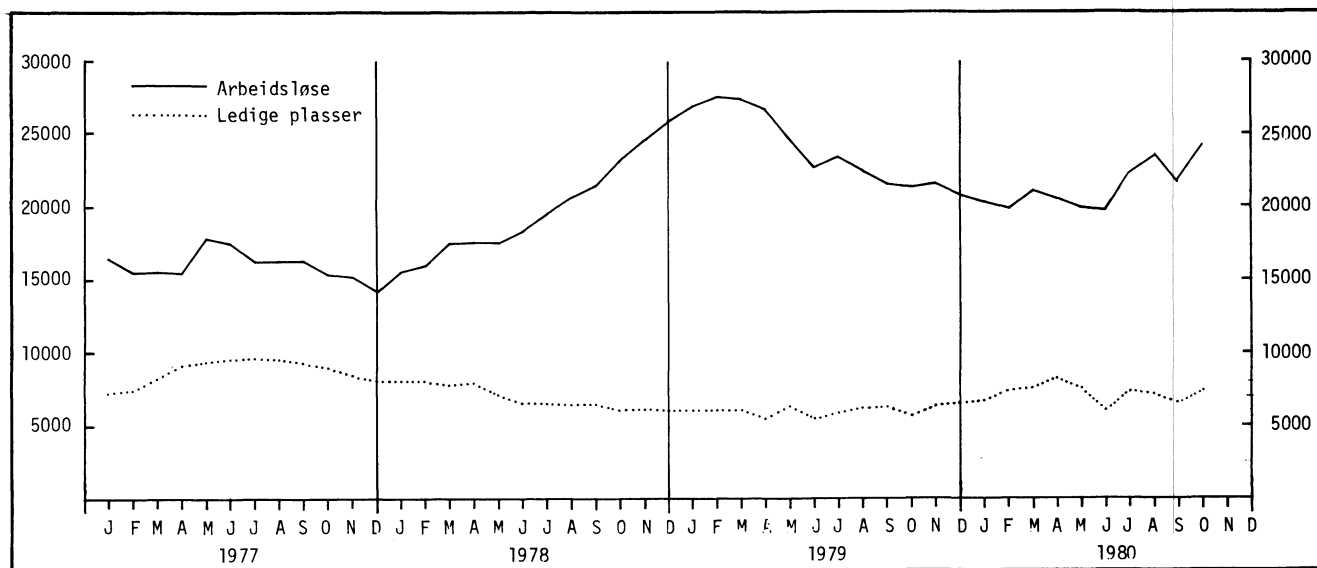
Tabell 6. Utenrikshandel¹⁾

	1979/80			
	Nov.-jan.	Feb.-April	Mai-juli	Aug.-okt.
<u>Eksportverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	1,9	4,7	0,5	-8,0
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	21,2	21,0	13,9	-0,8
<u>Importverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	14,1	-0,6	6,0	-3,3
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	38,6	37,4	24,8	16,3

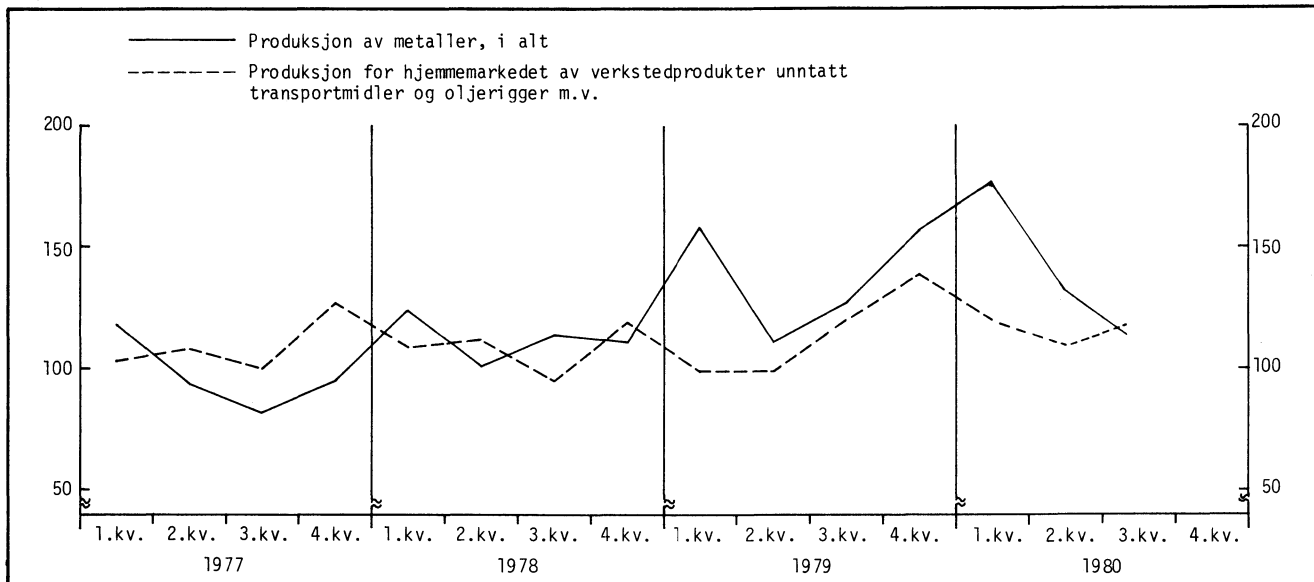
1) For eksporten regnet uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og gass, for importen uten skip og oljeplattformer m.v.

DIAGRAMVEDLEGG FOR NORGE

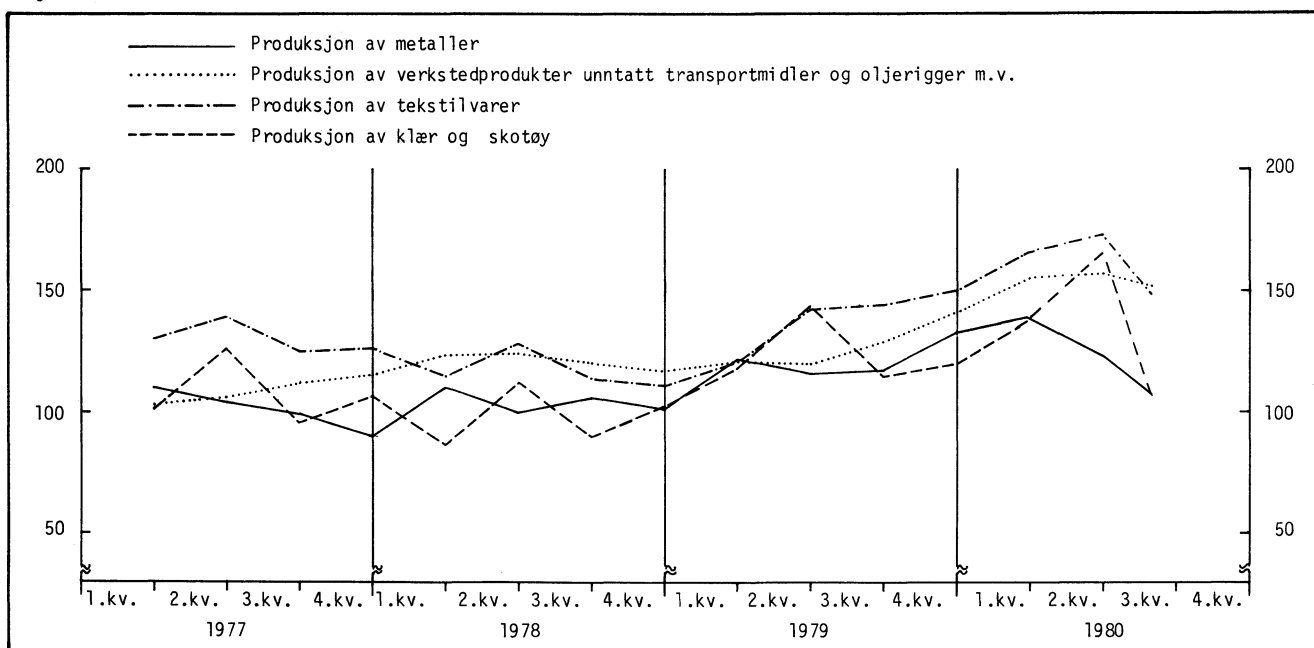
Figur 1. Sesongkorrigert produksjonsindeks for industrien (utenom oljeutvinning). 1975 = 100

Figur 2. Sesongkorrigert indeks for produksjon etter anvendelse. 1975 = 100
Bergverksdrift, industri og kraftforsyning (utenom oljeutvinning)Figur 3. Arbeidsmarkedet
Sesongkorrigerte tall for registrerte arbeidsløse og ledige plasser

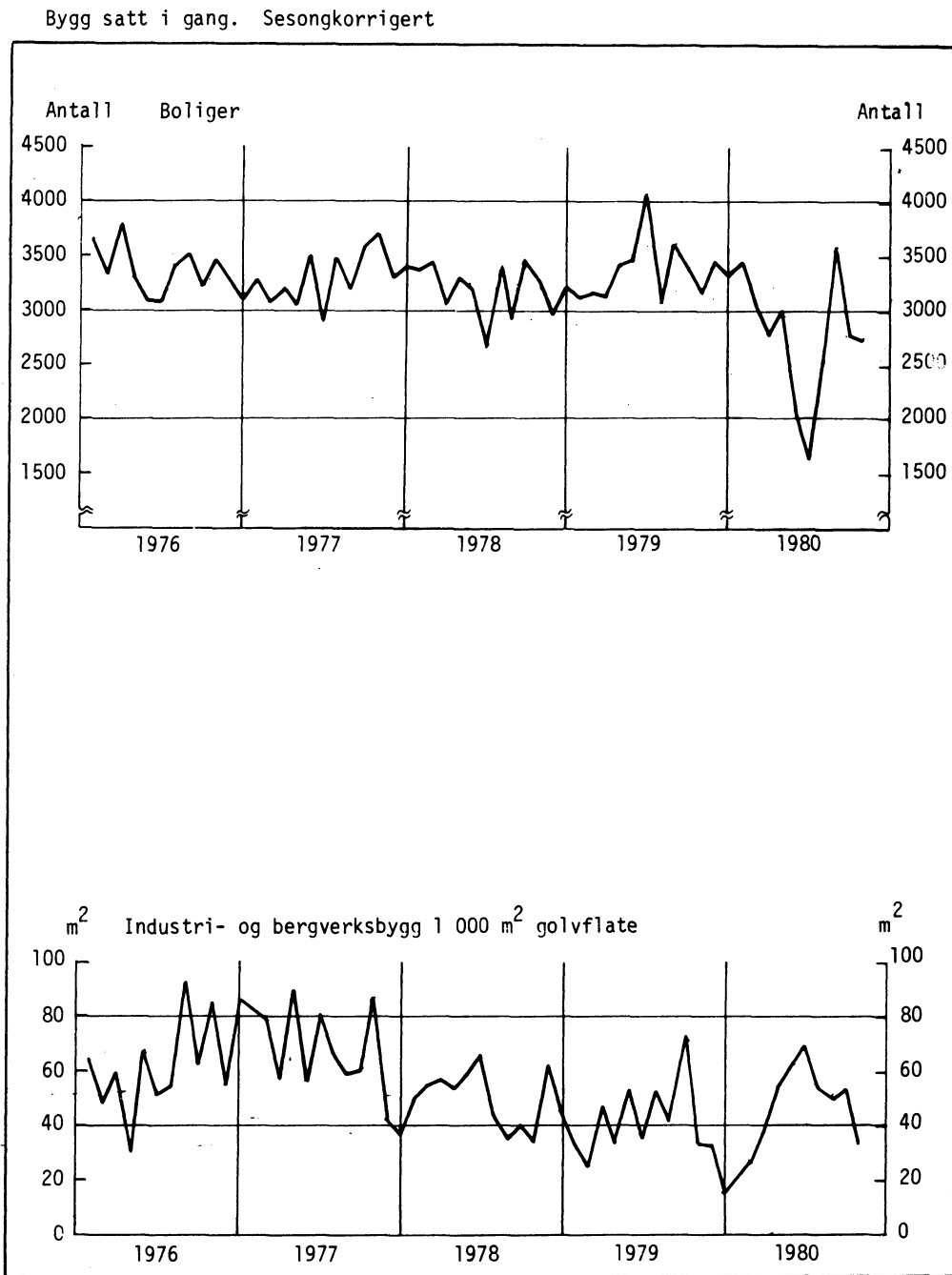
Figur 4. Verdi av ordretilgang. 1976 = 100

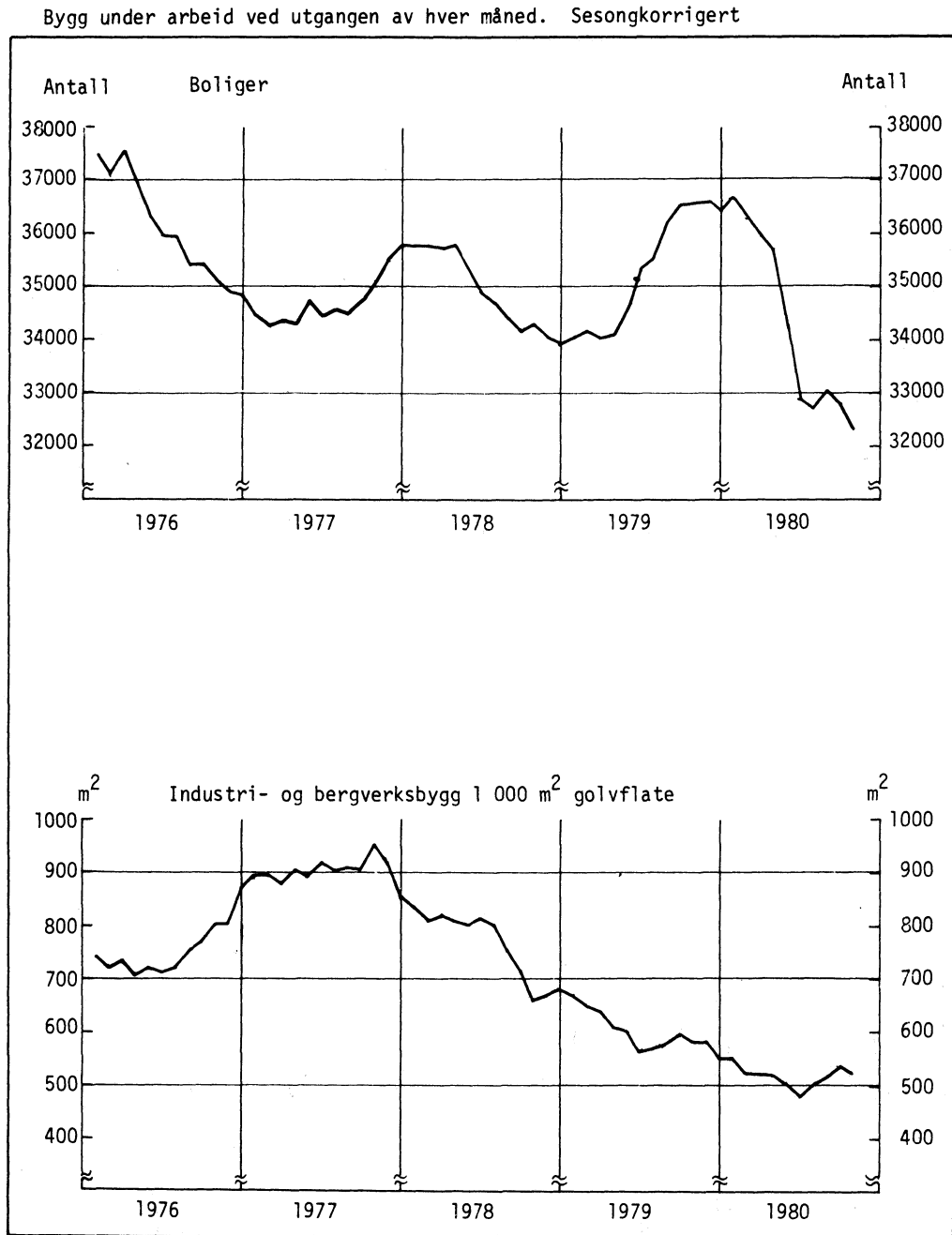
Figur 5. Verdi av ordreserive. 1976 = 100

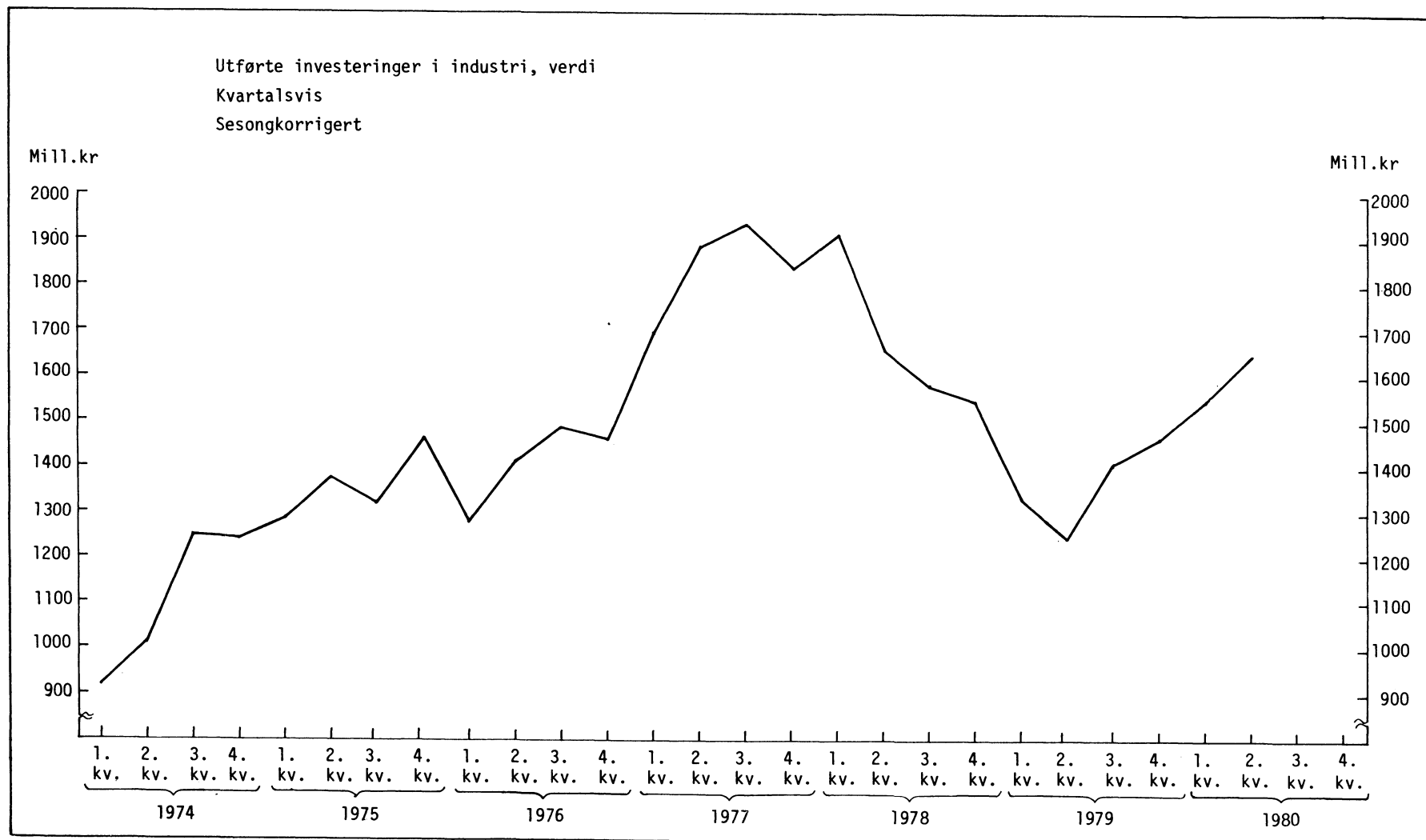
Figur 6.

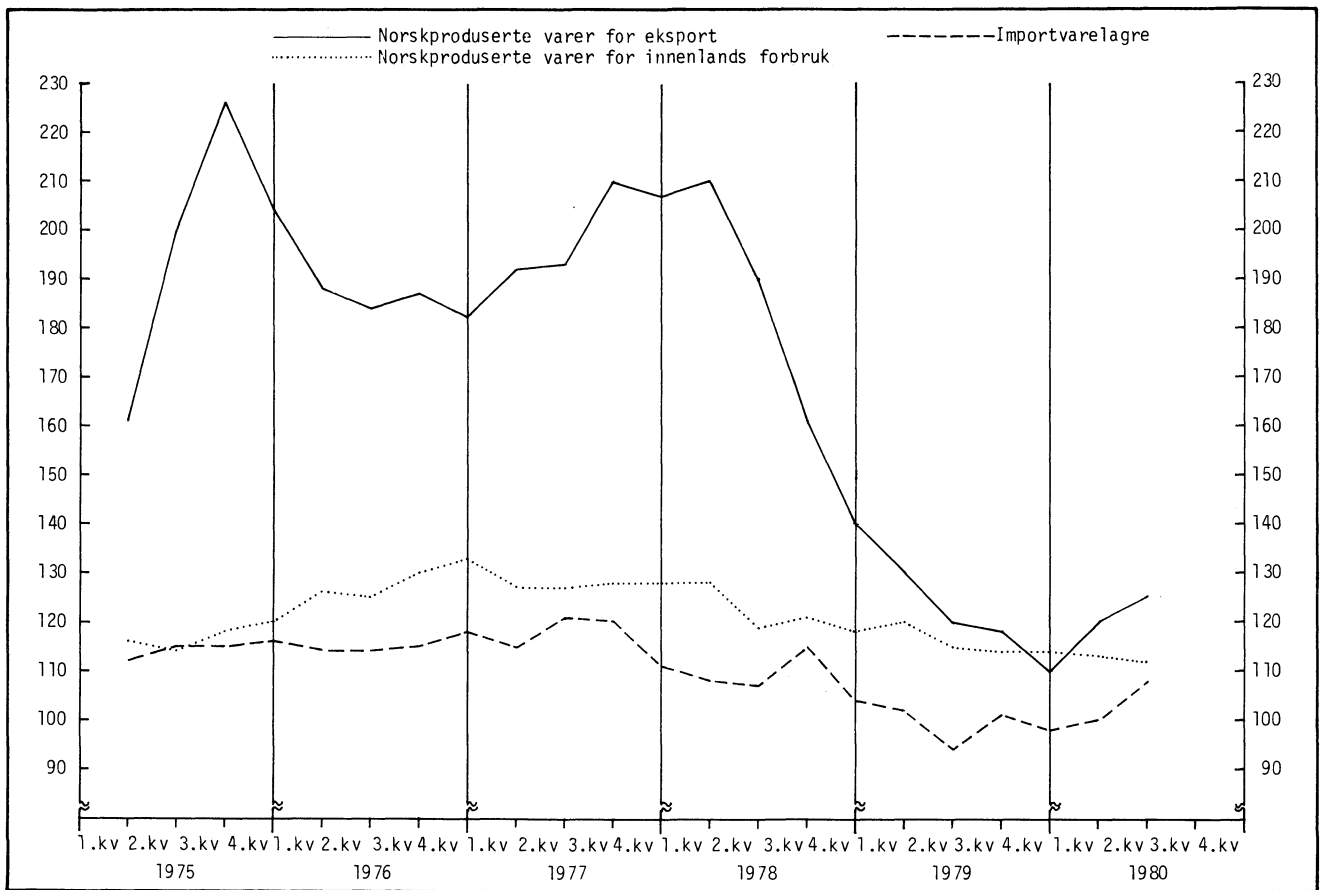
Figur 7.

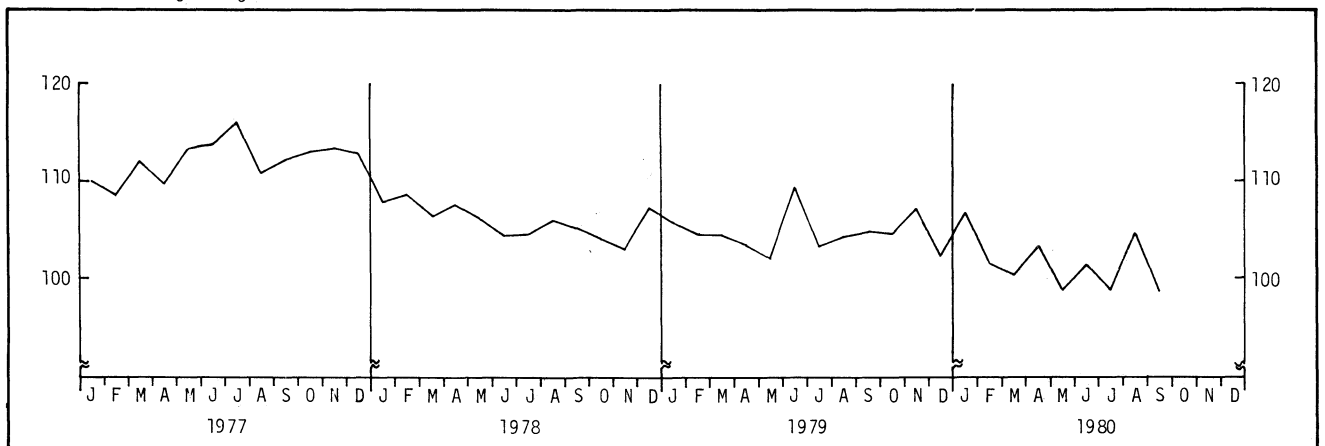
Figur 8.

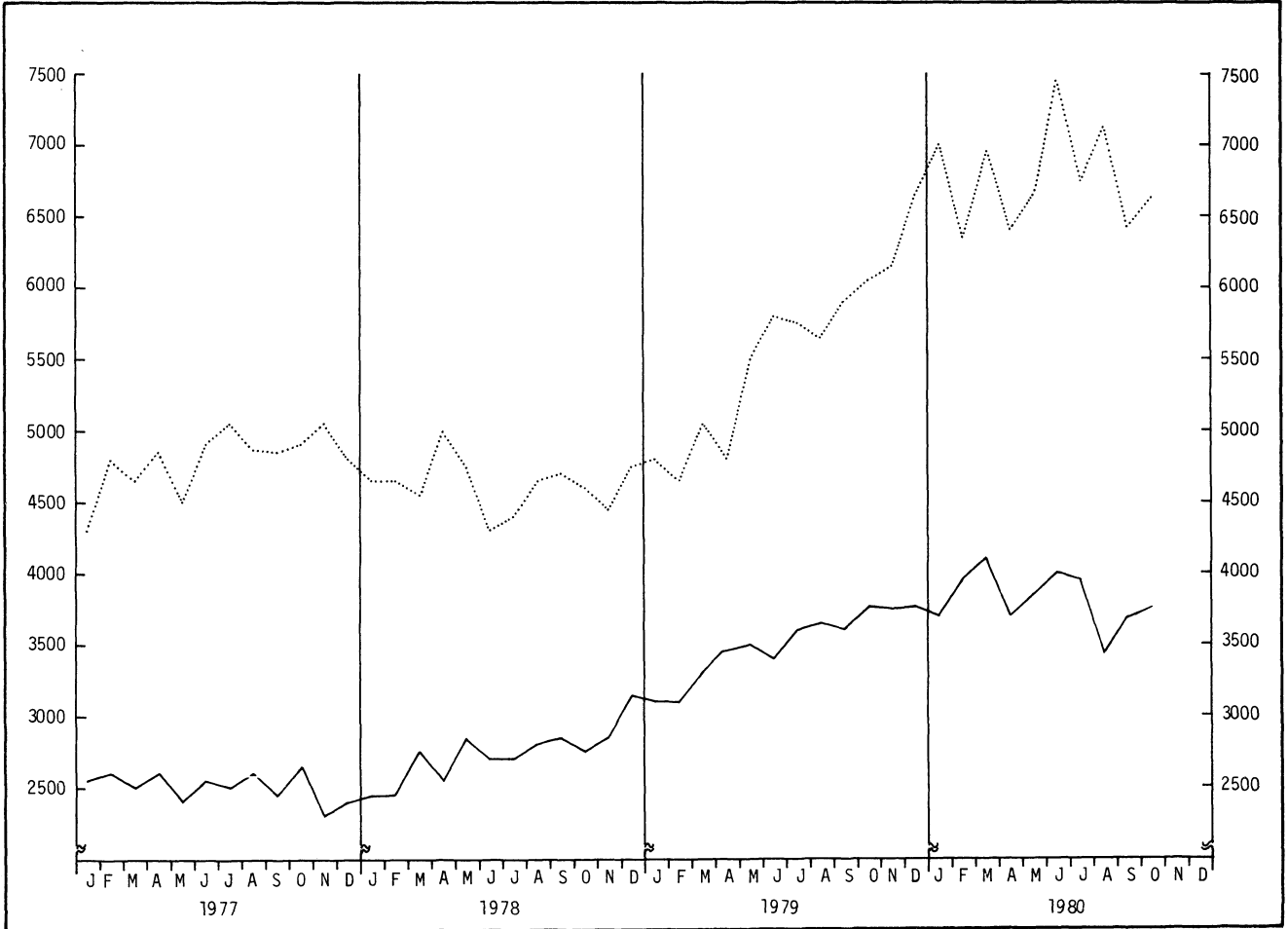
Figur 9. Lagervolum. 1970 = 100

Figur 10. Detaljomsetningsvolum.
 Sesongkorrigert. 1975 = 100

Figur 11. Verdi av vareimporten (uten skip og oljeplattformer m.v.). Mill.kr. Sesongkorrigert
 Verdi av vareeksporten (uten skip og oljeplattformer m.v., råolje og naturgass). Mill.kr. Sesongkorrigert _____

Figur 12. Volum av vareimporten (uten skip og oljeplattformer m.v.). Sesongkorrigert
 Volum av vareeksporten (uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og naturgass). Sesongkorrigert _____
 1970 = 100

